

ДРАГАЧЕВСКИ ТРУБАЧ

БРОЈ 44 • ГУЧА, 5 – 11. АВГУСТА 2013.

ДОБРО ДОШАИ - ДОБРИМА ДОШАИ!

ДОМАЋИН – ДОБРИЦА ЕРИЋ

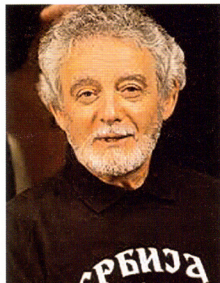
Младомир Сретеновић,
председник општине
и Саборског одбора

Адам Тадић, директор
Центра за културу и
спорт у Гучи,
организатора
Сабора трубача

Милорад Рванковић,
председник Месе
заједнице Гуча

Од назива, само њих, његових књига може се испести најбајковитији песнички венац. Јер је свет – расцветали сунцокрет у лаву виноградара који поносно ишчитава опојни стари српски сељачки календар под ружом над црквом стога и крстине пшенице. Стражари на сунцу у мајчици Србији, које увек има, држећи, у души, златоусту здравцу сваком ратару, који као кратковечник српче жену док падају звезде на кућу његовог брата, у којој се на жрвњу љубави крунишу грузанским босиљком деца најчеднијег радовања, а орфејски се међу шљивама гласне фрула златокрила, или саборује, на ко зна ком крају, диљем Србије троморавке, војничка труба слободарка да би сваког Србина позвала у гиздаво девојачко и момачко коло.

И док се, са голождарвом децом, жарано сунце пење на церић, украшен огрлицом од грлица, у долини сунцокрета, буклијом душе сваког речима биранкама поздравља он – Добрица Ерић...

А, низ вилину долину тихо жубори река босоног детинства! И лепотанка трајања.

У његовој песми, међу јавом и међ' сном, кикоћу се, у месечини, грузанске купачице заноснице док он светским моћницима, својим србобранкама, признаје „кривицу“, пркосном песмом, да је такав због тога што је православац и светосавац. Што слави, не заборавља их, претке, које сања и којима се клања браће и њихове гробове и кућне прагове, славски колач и древне храмове, све српске Мораве, и војводе Пријезде, и све данашње људе, наше, који и крајпуташе, и оченаше, а никога се, сем себе, не плаше...

Такав песник заносник домаћин је овог трубачког сабора. Гучког. Драгачевског. Свесрпског. Светског. На коме свака труба заносно труби да пријатељ пријатеља срцем љуби.

А, не треба о њему превише речи! Ни да је рођен 1936. године у Грузи. Ни да је објавио на десетине и десетине књига. Ни да је овенчан најпрестижнијим наградама. Ни да је заступљен у најбирљивијим песничким антологијама. Ни да је препеван на ко зна колико језика. Ни да је за живота постао „школски писац“ – уврштен у уџбенике. Ни да су му књиге и сликовнице, не само за децу, штампане у милион примерака, као ни једном савременом српском писцу!

Све је то познато, јер истински народни песник. Глас народа, овосрпског и свесрпског.

Њиме пева Србија троморавка, шумадинка, авалка, рудничанка, моравка, драгачевка. Пастирска, фулашка, трубачка. Предачка, нашевременка, будућанка. Пева – да рађа земља и рађа жена. Да буде порода и рода. Да се у слободи саборује и свадбује, свечано у црну земљу ставља бело семе, калеми племени то воће, одгаја све што је расно и дично.

Такав песник је заслужио да се овенча круном домаћина Драгачевског сабора трубача. А, он поодавно у Гучи саборује. Ту је авлија у којој су његове песме постале амајлија љубави, радости и чиститости.

Орфеј из Грузе попеће се овог августа, духом, на сваки драгачевски светлосни церић. А, то му је даровано не случајно, јер...

Један је Добрица Ерић!

Радован М. МАРИНКОВИЋ

„ДРАГАЧЕВСКИ ТРУБАЧ“, лист 53. Драгачевског сабора трубача у Гучи

Издавач: ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ И СПОРТ У ГУЧИ

Главни и одговорни уредник: Адам ТАДИЋ

Редакција: Ника – Никола СТОЈИЋ, Тамара БЕЛОШЕВИЋ, Неда ПУНОШЕВАЦ, Јовиша М. СЛАВКОВИЋ,

Радован М. МАРИНКОВИЋ • Фотографије: Синиша ЛУКОВИЋ

Графичка обрада: Миломир ПОПОВИЋ ПРАЉО

Штампа: CONOGRAFIC – Чачак

ДРАГАЧЕВСКИ САБОР ТРУБАЧА

ОРГАНИЗАТОРИ

ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ И СПОРТ ОПШТИНЕ ЛУЧАНИ
У ГУЧИ И МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА ГУЧА

ПОКРОВИТЕЉ

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ОПШТИНА ЛУЧАНИ

СПОНЗОРИ:

ЈЕЛЕН – ПИВО – Генерални спонзор
КОМПАНИЈА НИС – Стратешки партнер
ТЕЛЕКОМ СРБИЈА – Стратешки партнер
ГАЛЕНИКА ФИТОФАРМАЦИЈА а.д. – Пријатељ Сабора
„ПИОНИР“, Суботица – Пријатељ Сабора

ДАРОДАВЦИ:

„LYRA STYLE“ – Београд
КОМПАНИЈА „НОВОСТИ“ – Београд
БЕОГРАДСКИ САЈАМ
КАРИЋ ФОНДАЦИЈА, Београд
„ТУРИСТИЧКЕ НОВИНЕ“ – Београд
ЛИСТ „ДНАС“, – Београд
„RINGIER“ доо БЕОГРАД – „БЛИЦ“ и „АЛО“
„ЕКИ TRANSFERS – AGENT WESTERN UNION
ЗА СРБИЈУ И ЦРНУ ГОРУ

МЕДИЈСКИ ПАРТНЕРИ:

ТЕЛЕВИЗИЈА „ПИНК“ – Београд
КОМПАНИЈА „НОВОСТИ“ – Београд
„RINGIER“ доо БЕОГРАД – „БЛИЦ“ и „АЛО“
ЛИСТ „ДНАС“, – Београд
РАДИО ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ДНЕВНЕ НОВИНЕ „КУРИР“, Београд
„ТУРИСТИЧКЕ НОВИНЕ“ – Београд
ТЕЛЕВИЗИЈА „СУНЦЕ“ – Аранђеловац

Једном се Живи! Гуџа 53. Сабор Трубаџа 5 - 11. августа 2013.

ПОНЕДЕЉАК, 05. АВГУСТ 2013.

- 10:00 ОТВАРАЊЕ САБОРА - код Споменика трубаџу
- 12:00 КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ - Центар за културу
- 17:00 ОТВАРАЊЕ ИЗЛОЖБИ - Музеј трубе
- 18:00 ПРЕСТАВЉАЊЕ КЊИГА И ПУБЛИКАЦИЈА - Центар за културу
- 20:00 ПРОГРАМ ПРЕДАКМИЧАРСКИХ ЦЕНТРА ЗЛАТИБОР И БОЉЕВАЦ - позоришта Центра за културу

УТОРАК, 06. АВГУСТ 2013.

- 11:00 ТУРИСТИЧКА РАЗГЛЕДНИЦА „ПОЗДРАВ ИЗ ДРАГАЧЕВА“ - излет за новинаре
- 14:00 КУЛТУРНО УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМ - позоришта Центра за културу
- 16:00 ОТВАРАЊЕ ПРИВРЕДНЕ ИЗЛОЖБЕ - Спортски центар
- 17:00 „НОВИНАРСКИ ДАН“ - програм Компаније „Новости“
- 20:00 ПРОГРАМ ПРЕДАКМИЧАРСКИХ ЦЕНТРА СУРДУЛИЦА И КОВАЧИЦА - позоришта Центра за културу

СРЕДА, 07. АВГУСТ 2013.

- 11:00 ТУРИСТИЧКА РАЗГЛЕДНИЦА „ПОЗДРАВ ИЗ ДРАГАЧЕВА“ - излет за заинтересоване посетиоце
- 12:00 КУЛТУРНО УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМ - позоришта Центра за културу
- 15:00 КУЛТУРНО УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМ - позоришта Центра за културу
- 20:00 ПРОГРАМ „ПОВЕДИЛИ СУ ЗАСЛУЖИЛИ СУ“ - позоришта Центра за културу

ЧЕТВРТАК, 08. АВГУСТ 2013.

- 12:00 КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ - Центар за културу
- 13:00 КУЛТУРНО УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМ - позоришта Центра за културу
- 15:00 „ДЕЧИ ДАН“ - позоришта Центра за културу
- 16:00 ТАКМИЧЕЊЕ МЛАДИХ ТРУБАЧКИХ ОРКЕСТАРА - позоришта Центра за културу

ПРОГРАМ

- 20:00 МЕЂУНАРОДНО ТАКМИЧЕЊЕ ТРУБАЧКИХ ОРКЕСТАРА - позоришта на стадиону
- 23:00 КОНЦЕРТ АЦЕ ЛУКАСА И ОРКЕСТРА ДЕЈАНА ЛАЗЕРЕВИЋА - позоришта на стадиону

ПЕТАК, 09. АВГУСТ 2013.

- 10:00 КУЛТУРНО УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМ - позоришта Центра за културу
- 12:00 КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ - Центар за културу
- 13:00 ТАКМИЧЕЊЕ ЗДРАВИЧАРА, ИЗБОР НАЈЛЕПШЕ НАРОДНЕ НОШЊЕ - позоришта Центра за културу
- 14:00 НАРОДНИ ВИШЕБОЈ - на стадиону
- 14:00 КУЛТУРНО УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМ - позоришта Центра за културу
- 17:00 ДЕФИЛЕ УЧЕСНИКА ПРОГРАМА - улицама Гуџе
- 18:30 ПОЛУФИНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ СЕНИОРСКИХ ТРУБАЧКИХ ОРКЕСТАРА - позоришта Центра за културу
- 21:00 КОНЦЕРТ ЦРКВЕНО ВОРОШКОГ ХОРА „СВЕТИ САВА“ ЛУЧАНИ - позоришта Центра за културу
- 21:00 КОНЦЕРТ ДЕЈАН ПЕТРОВИЋ БИГ БЕНД - позоришта на стадиону
- 22:00 КОНЦЕРТ ГРУПЕ HURNOTIZED - позоришта на стадиону
- 23:00 ПОНОВНИ КОНЦЕРТ (12 најбољих оркестара са предтакмичења) - позоришта на стадиону

СУБОТА, 10. АВГУСТ 2013.

- 07:00 ТРУБАЧКА БУДИЛИЦА - улицама Гуџе
- 11:00 ДЕФИЛЕ УЧЕСНИКА У ПРОГРАМУ - улицама Гуџе
- 12:00 ИМПРОВИЗАЦИЈА СТАРЕ ДРАГАЧЕВСКЕ СВАДБЕ - позоришта Центра за културу
- 13:00 КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА ШТАМПУ - Центар за културу
- 14:00 „ЧУВАРКУЋА“, КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМ - позоришта Центра за културу
- 17:00 „МУЗИКА СПАЈА ЛУЉЕ“, КУЛТУРНО-УМЕТНИЧКИ ПРОГРАМ ГОСТИЈУ ИЗ ИНОСТРАНСТВА - позоришта Центра за културу
- 19:00 КОНЦЕРТ АКУД „БРАНКО КРСМАНОВИЋ“ БЕОГРАД - позоришта Центра за културу
- 21:00 ФИНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ СЕНИОРСКИХ ОРКЕСТАРА - позоришта на стадиону
- 24:00 КОНЦЕРТ БОБАНА И МАРКА МАРКОВИЋА - позоришта на стадиону

НЕДЕЉА, 11. АВГУСТ 2013.

- 15:00 КОНЦЕРТ ПОБЕДНИЧКИХ ОРКЕСТАРА НА 53. ДРАГАЧЕВСКОМ САБОРУ ТРУБАЧА - позоришта Центра за културу
- 19:00 ОРКЕСТАР ЦРНО-БЕЛИ СВЕТ ДЕЈАНА ПЕЈОВИЋА - позоришта на стадиону
- 20:00 КОНЦЕРТ ОРКЕСТРА ДЕЈАНА ЛАЗЕРЕВИЋА - позоришта на стадиону
- 21:00 КОНЦЕРТ ГОРАНА БРЕГОВИЋА И ОРКЕСТРА ЗА СВАДБЕ И САХРАНЕ - позоришта на стадиону

Генерални спонзор:

Стратешки партнер:

Медијски партнер:

ФИНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ СЕНИОРСКИХ ТРУБАЧКИХ ОРКЕСТАРА

ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР „БАРКА“, КЊАЖЕВАЦ
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ЕКРЕМА МАМУТОВИЋА, ВРАЊЕ
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ПОЛУФИНАЛЕ 2
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР БОЈАНА РИСТИЋА,
 ВЛАДИЧИН ХАН
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ДЕЈАНА ЈЕВЋИЋА, ПОЖЕГА
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР „МЕЂЕЊАЦИ“, НИШ
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР „ДАР-МАР“, КЊАЖЕВАЦ
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ЕЛВИСА АЈДИНОВИЋА,
 СУРДУЛИЦА
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ГОРАНА РАНКОВИЋА, ГУЧА
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР БОЈАНА КРСТИЋА,
 ВЛАДИЧИН ХАН
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ПОЛУФИНАЛЕ 1
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ПОЛУФИНАЛЕ 3
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР „ШИДСКИ ТРУБАЧИ“, ШИД
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ПОЛУФИНАЛЕ 4
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР „ЗАО ТАРО ЛАЈТ“, ПОЖЕГА
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР МИЛАНА МЛАДЕНОВИЋА,
 ВРАЊЕ

ПОЛУФИНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ СЕНИОРСКИХ ТРУБАЧКИХ ОРКЕСТАРА

ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР ИГОРА ИВКОВИЋА,
 ПИРОТ
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР КРИСТИЈАНА АЗИРОВИЋА,
 БОЈНИК
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР „ТИМОЧАНИ“,
 КЊАЖЕВАЦ
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР СЕНИШЕ СТАНКОВИЋА,
 ЗАГУЖАЊЕ
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР „НОВОСАДСКИ ТРУБАЧИ“
 НОВИ САД
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР БОЖИДАРА НИКОЛИЋА ДОЊЕ,
 ГРДЕЛИЦА
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР МЛАДЕНОВИЋА,
 СВИЛАЈНАЦ
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР СТОЈАНА КРСТИЋА,
 ВЛАДИЧИН ХАН
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР САШЕ АНТИЋА,
 ЧАЧАК
 ТРУБАЧКИ ОРКЕСТАР САШЕ КРСТИЋА,
 ЗАГУЖАЊЕ

вечерње

НОВОСТИ

50 година
златне
труде

дародавац и медијски спонзор ове
године доделиће традиционалну
50. златну трубу - трубу публике
најпопуларнијем тубачу

Драги сабораша уживајте у музици
најталентованијих тубача и њихових оркестара

Пише:
**ТАМАРА
БЕЛОШЕВИЋ**

МУЗИЧКИ ВРЕМЕПЛОВ КРОЗ ТРАДИЦИЈУ

„Барка“ из Књажевца најбољи оркестар у домаћој конкуренцији.
– Прва труба Вељко Остојић, Труба љубиле Дејан Јевђић. – Награда
за најизворније музицирање Зао Таро Лајш. – Сабор оћиворила
Радмила Бакочевић.

Ако данас било ко упита шта је Сабор трубаџа у Гучи, верујем да ће одговорити да је то једно од најстаријих аматерских музичких такмичења у Србији. То он и јесте. Место где се могу чути најквалитетнији дувачки оркестри, где се надмећу најдлаговиднији трубаџи. Гучки Сабор трубаџа је музички временплов кроз традицију. Он је душа једне регије, једног народа, он је својеречно одавање почасти инструменту за који су стасавале генерације оних који су за звуке трубе дочекивали, славили, испраћали, жалили и војевали.

Онако је беседила прва жена домаћин Сабора трубаџа, Радмила Бакочевић, рођена у Гучи, која је светом пронела славу драгачевског краја, на отварању 52. Драгачевског сабора трубаџа у Гучи 6. августа 2012. Поздравну реч саборима је упутио Младомир Сретеновић, председник општине Лучани. А онда је из грла оперске диве одјекнула саборска химна „Са Овчара и Каблара“ уз пратњу трубаџког оркестра Горана Ранковића из Гуче. Саборску звезду подиже је Драган Глигоријевић, председник Међународног центра за развој уметности и туризма Sacen International за југоисточну Европу. Уз прагме, ракију и коло почео је Сабор. Завршио се у недељу, 12. августа, најпосећенијим концертном у саборској историји, концертном Светлане Рајнаговић и Дејана Петровића.

Финалисти

На финалном такмичењу трубаџичких оркестара учествовали су састави: Елвиса Ајдиновића из Сурдулице, Вељко Остојића из Злакуе, Божидар Младеновића из Свилајнаца, Марјана Крстића из Загуњава, Мирољуба Мира Кремића, Данијела Јокановића из Шидла, Бојана Крстића из Владичиног Хана, Зао Таро Лајш Милојевића и Љубивоја Диковића из Каленића, „Тимочани“ из Књажевца, Саше Крстића из Загуњава, Ивана Јовановића из Ужича, Божидар Николића Доње из Грделице, „Барка“ из Књажевца, Горана Ранковића из Гуче, Екрема Мамутовића из Врање, Дејана Јевђића из Пожеге, Бојана Ристића из Владичиног Хана, Божидар Луковића из Котраже, Синише Станковића из Загуњава.

И оmlадници су показали своје умеће и то оркестри: „Данијела“ из Ариља, Владимира Ивановића из Загуњава, „Тимочки веселанци“ из Књажевца, Петра Милићевића из Костојевца, Драгослава Димитријевића из Сурдулице, Александра Грујића из Грделице, Исидора Зешировића из Војника, Стефана Марковића из Бајине Баште, Кристијана Трајковића из Загуњава, „Цариград“ из Димитровграда, Марка Глигоријевића из Дуба, Кристијана Азирић из Војника, Николе Папића из Прибоја и Емира Салковића из Војника.

У конкуренцији пионира такмичили су се трубаџи оркестри: Дарка Станковића из Загуњава, Михаила Стојковића из Прибоја, Стефана Ристића из Владичиног Хана и Брасс оркестар Музичког центра Панчево.

На међународном такмичењу учествовали су оркестри: Le Spectre d'Ottosac (Француска), Go East Orkestar (Бразил), Агушеви Džambo Orkestar (Македонија), Оркестар Севен и Масар Кадриев (Белгија), 38 Tonnes (Француска), Kumpria Algazata (Португал), Оркестар Јусеин Кадриев (Македонија), Festa band (Словенија), Nema Problema Orkestar (Италија) и представници Србије оркестри Елвиса Ајдиновића и „Вакија Вакић“ под управом Екрема Мамутовића.

Победници, жири, дародавци

Стручни жири је за најбољег прогласио састав „Барна“ из Књажевца. Други је био оркестар Бојана Ристића из Владичиног Хана, трећи – оркестар Бојана Крстића из Владичиног Хана.

Прву трубу је освојио Вељко Остојић, који је стекао услов за титулу Мјестара трубе. Друга труба припала је Екрему Мамутовићу из Врање, а трећа Саше Крстићу из Загуњава.

Lyra Style је најбољег оркестар даривала бубњем, а најбољег трубаџа трубом. Награде је уручио Драган Јагодић, власник. Најбољег трубаџа је од Кариф фондације примио и статуету „Драгачевски победник“. Награду је уручио Драгомир Ј. Кариф, народни по-

Најбољем оркестру на 52. Сабору, оркестру „Барка“ из Књажевца, награду уручује Драган Јагодић, Lyra Style

сликан. А „Магична кућа“ и Златара Стефановић најбољег трубаџа наградили су златним прстеном. Награду је уручио Веролуб Петровић.

Меморијалну награду за изворност „Професор Миодраг Васиљевић - Златна јабука“, дар Дан Графа, лист „Данас“, освојио је оркестар Зао Таро Лајш Милојевића и Љубивоја Диковића из Каленића. Награду је уручио Драгољуб Дража Петровић, уредник листа „Данас“. Трубу љубиле, гласовима саборна је освојио Дејан Јевђић из Пожеге. „Златну трубу“, традиционалну награду „Верчерњих новости“ уручио је новинар Владе Илић.

Најбољи бубњар је био Славаша Стаменковић из Загуњава, најбољи басиста Александар Јовић из Владичиног Хана, а тенориста Саша Константиновић из Књажевца.

Песму је најбоље одвирао оркестар Божидар Николића Доње из Грделице, а коло оркестар Вељко Остојића из Злакуе.

Стручни жири су чинили: председник мр Младен Ђорђевић, редовни професор на Факултету музичке уметности у Београду, др Мирјана Закић, етномузиколог, професор на Факултету музичке уметности у Београду, Драгослав Станисаљевић, први трубаџ Виг бенда РТС из Београда, Дарко Димитријевић, први соло трубаџ Нишког симфонијског оркестра, и Маја Ивановић, етномузиколог из Сурдулице.

Жири публике чинили су: Владимир Илић, новинар „Новости“, проф др Милан Недељковић из Београда, Драган Глигоријевић, (председник).

На такмичењу оmlаднских састава први је, по оцени стручног жирија, био оркестар Владимира Ивановића из Загуњава, други Исидора Зешировића из Војника, трећи „Тимочки веселанци“ из Књажевца. Победнике је бубњем даривао дневни лист „Блиц“. Награду је уручила Беба Бојовић, новинар.

За најбољег оmlаднског трубаџа прошлашан је Кристијан Азирић из Војника, који је од Еки трансфера, агента Western Uniona за Србију и Црну Гору добио трубу, иза њега – Кристијан Трајковић из Загуњава и Марко Глигоријевић из Дуба.

Најбољи у конкуренцији пионира био је оркестар Стефана Ристића из Владичиног Хана, први трубаџ Дарко Станковић из Загуњава. У име „Туристичких новина“ награде је уручила Розана Саадић.

У стручном жирију за младе оркестре били су: мр Младен Ђорђевић, редовни професор на Факултету музичке уметности у Београду, др Мирјана Закић, етномузиколог, професор на Факултету музичке уметности у Београду, Ацо Милекић, професор сол-

феђа у Музичкој школи у Чачку, Милан Павловић, професор у Музичкој школи у Чачку.

Победник трећег међународног такмичења је био оркестар Le Spectre d'Ottosar (Francuska). Неге је, у име организатора, трубом наградио Адам Тадић, директор Центра за културу и спорт општине Лучани. Други и трећи оркестар су били Go East Orkestar (Бразил) и оркестар Севен и Масар Кадриев (Белгија).

Екстрема Мамутовића, најбољег трубача по оцени стручног жирија, трубом је даривао лист „Курир“, други је био Ђамбо Агушев (Македонија) а трећи трубаџ из оркестра Браћа Кадријеви - Севен и Масар (Белгија).

Такмичаре су оцењивали: мр Младен Ђорђевић, др Мирјана Закић, др Данијел Лајић-Михајловић, мр Васо Ристов, професор из Скопља, и Данијел Лесковић, професор из Љубљане.

Сви победнички оркестри и солисти су, као и победници на осталим саборским такмичењима, добили на дар плакету организатора.

Вишебој, ношње, здравичарци

У народном вишебоју титулу харамбаше је, по седми пут, поне Никола Крајиновић из Београда, победивши у три дисциплине (скок у вис из места, бацање камена с рамена и рвање у кости), док је у дисциплини скок у даљ из места најбољи био Павле Живковић а у гађању кроз прстен јабучке Војислав Петровић из Коњевина.

Награде за вишебоје је, по традицији, обезбедила „Застава оружје“ из Крагујевца.

Награда за најлепшу женску и мушку народну ношњу припала је Културно-уметничком друштву „Вамби“ из Чачка.

Најбољим здравичаром проглашен је Вук Пантовић из села Градџ код Сјенице.

Здравичаре у ношње је оцењивао жири у саставу: Снежана Шапоњев-Ашанин, етнолог из Чачка, мр Гроздана Командинић, књижевник из Чачка, и Велибор Величковић, професор из Сјенице.

Изложбе, књиге

Сабрани су у згради Музеја трубаџи могли да уживају у сталној постави Драгачевског сабора трубаџа, постави „Са прелиског кроз време“ Народни музеји из Зајечара и Народни музеји из Чачка. Удружења самоуких сликара и вајара Драгачева, постави Галерије нове уметности из Ковачице. Као гости појавили су се и уметници Јован Николић Бра из Пожеге, Милан Живковић из Београда, Гораци Шеговић из Влаца и Маријана Ракичевић из Губереваца.

Представљено је 10 нових књига о Сабору и Драгачеву штампаних између два сабора са учешћем појединих аутора.

Приредила изложба Општег удружења предузетника општине Лучани је, као и претходних година, приређена у Спортско рекреационом центру. Презентација најновије италијанске технологије у прехранбеној индустрији и преради кромпира је организована у згради бившег сусредског Начелства.

„Чачански глас“, један од првих медијских партнера Сабора и један од најстаријих локалних листова на Балкану, имао је своје представљање.

Музички програми

Избор трубаџичких оркестара такмичара којих је било 45 (19 сениорских, 14 оmlадинских, четирји пионирских и осам иностраних), у свакодневном музичком догађању 52. Сабора учествовали су:

– певачке групе: „Сновалина“ Доњи Дубац, „Дучаловић“ Дучаловић, „Прунашка“ Горњи Милановац, „Вуковица бројаница“ Вуковица, „Драгачевски бисери“ Гуча, „Лејкаши“ Јелашница код Нишке Бање, „Српски јелек“ Чачак, певачка група „Студенац“ Чачак, певачка група „Момчило Тешин“ Пожега, „Драгачево Комбинат“ Гуча, „Зора“ – Крагујевац, „Златне руке“ и „Распеваји Палилула“ са фрулашима - Чачак, „Љубићанке“ Љубић и „Горски цар“ Јарменовић, „Распеваји Златибор“ Рожановац, „Миле Драговић“ Драгачица, „Шарски извори“ Штрпце, „Божидар Мићин“ Велика Хоча, „Петрова Гора - Корудн“ Београд;

– културно уметничка друштва: „Аврашевић“ Чачак, „Аврашевић“ Гуча, „Светозар Шемин“ Јарковац, „Танаско Рајић“ Љубић, „Миласка Петровић“ Парнацац, „Вамби“ Чачак, „Паја Закић“ Нови Карловици, „Соко“ Винеград, „Херцеговина“ Петрово Поље, „Срби и пријатељи“ Тетово (Македонија), „Фрула“ – Брус; дувачки оркестар Фешта бенд (Словенија).

На главни позорници на стадиону концерте су одржали: Дејан Петровић Биг Бенд; DJ Shantel & Vucovina Club Orkestar; Дејан Ја-

Вељку Остојићу награду уручује Адам Тадић

заревић, „Дејан и Цеца“ (оркестар Дејана Петровића и Светлана Рајнатовић); Бобан и Марко Марковић, Мирослав Илић.

У оквиру свих програма представили су се предтакмичарски центри Златибор, Ковачица, Волевац, Сурдулица, као и гости из иностранства.

Програм „Ми смо за мир“, под покровитељством Амбасде Руске Федерације у Београду, Српске амбасде у Москви и Удружења „Словенски мостови“, са учесницима из Русије и Србије, организован је на позорници испред Центра за културу.

Одржане су и вечери духовне музике: концерт браће Теофиловића и Црквено – варошког хора „Свети Сава“ из Лучана.

Спонзори, дародавци, организатори

Спонзорски тим и ове године чинили су: Јелен пиво - генерални спонзор и званично пиво Сабора, Нафтна индустрија Србије - стратешки партнер, Телеком Србија Београд - пријатељ Сабора, Дунав осигурање - спонзор, Dopsac - спонзор и званична кафа Сабора, „Пионир“ Суботица и Аква парк Хотел „Извор“ - спонзор концерта Цеце и Дејана Петровића

Осведочени пријатељи Сабора и дародавци награда и ове године били су: Компанија „Новости“ - Београд, „Дан граф“ д.о.о. лист „Данас“, „Застава оружје“ - Крагујевац, Eki transfers, agent Western Union за Србију и Црну Гору, Београдски сајам, Рингнер Блиц - Београд, Туристичке новине - Београд, Рингнер Ало новине - Београд, Дневне новине „Курир“, „Lupa style“ - Београд, Карић фондација - Београд, Компанија „Слобода“ - Чачак, „Магична кућа“ ДОО - Београд и „Златара Стефановић“ - Београд

Ексклузивни медијски партнер била је Телевизија Пинк, медијски партнери поред свих наведених дародаваца били су и „Чачански глас“ и ТВ „Суише“ - Аранђеловац.

Званична маркетиншка агенција Сабора била је агенција Профиле - Београд.

Организатор Сабора била је општина Лучани, извршни организатори Центар за културу, спорт и туризам општине Лучани, Општинска управа, ЈП „Дирекција за изградњу и комуналну делатност“ Лучани и Месна заједница Гуча. Сабор је организован под покровитељством Владе Републике Србије.

Сабор у медијима

Програме на стадиону преносила је Телевизија Пинк. Сабор је пратило 108 медијских кућа (штампа, ТВ, радио, агенције, филмски институти, стручни часописи, фото и видео продукција, интернет портали), 54 домаће и исто толико иностраних (из велике европских земаља, Кине, Аустралије, Канаде, САД, Бразила).

Штампани су: плакат Сабора, лист „Драгачевски трубаџ“, програм, каталог изложбе, пропаганда материјал (флајер, кеса, оловке, захвалнице учесницима...) и све дана сабора емисиона је саборски радио са разгласом, штампано је пет бројева саборског билтена, одржано пет конференција за штампу. Интернет презентација Центра за културу, спорт и туризам (www.saborguca.com) је постављена претходне године.

ЗВНИЧНО ПИВО САБОРА
И
ГЕНЕРАЛНИ СПОНЗОР
„ЈЕЛЕН ПИВО“

ЈЕЛЕН И ГУЧА
– СВИ ЗНАЈУ ЗАШТО!

НАЈБОЉИ ТРУБАЧИ,
ЖЕЛИМО ВАМ СВИМА ДА, УЗ НАДАХНУТО
МАЈСТОРСКО МУЗИЦИРАЊЕ, ДОБИЈЕТЕ
НАЈПРЕСТИЖНИЈЕ НАГРАДЕ СВИХ ЖИРИЈА!
СА ВАМА И ОСТАРИ ИЗВОЂАЧИ ПРОГРАМА НА
САБОРСКИМ ПРИРЕДБАМА, ОПРЕЖЕНИТЕ,
СВОЈОМ УМЈЕШНОШЋУ И УМЕТНОШЋУ, УВЕРЕНИ СМО,
ДУШУ СВИХ ЉУДИ ПРЕЖЕНИТЕ ДУШЕ КОЈИ
ПОХОДЕ ГУЧУ, ОПШТИНУ ЛУЧАНЕ,
ДРАГАЧЕВО, СРБИЈУ.

СВЕ ТО УЗ НАШЕ ПИВО!

ПРИЧА О ЈЕДНОЈ ФОТОГРАФИЈИ

Пише. РАДОВАН М. МАРИНКОВИЋ

И данас се у Грабу, не само у Ковачевићима, и у Рогачи, не само у Радовићима, чува занимљива фотографија – трубачког оркестра из Граба. А, у том селу више нико не дува у трубу. Ипак, сећања трају, да не нестану.

На фотографији, снимљеној 1933. године: Добросав Радовић из Рогаче и Грабљанци: Селомир Ковачевић, Слободан Илић (бубњар), Драгиша Ковачевић (капелник) и Милисав Ковачевић. Били су, написао је, у хроничи Граба, Живорад Шипетић, цењени мајстори трубачи од свих уважавани.

Негде 1931/32. године у Грабу је почео да подучава будуће трубаче Момир Суботић из Трване, бивши војни музичар. Придруживао му се још један бивши војни музичар – Момир Милетић Копиљак из Тијања. А, то су, иначе, први стручни учитељи драгачевских трубача заслужници за размах трубаштва. 1933. године овај оркестар почео је да свира на свадбама, обетинским састанцима, мобاما и саборима – петровданском у Грабу, илдинданском у Рогачи, малогоспојинском у Горачићима. Придруживао им се Борисав Перишић из Горачића, па Марко Давидовић из Драгачице. Музичирали су на уранцима код Карауле (планина Јелица) и код Светиње на Дријењу (такође планина Јелица). Били су запажени и на панађурима на Јереминдан и Јовањдан у Чачку, а придруживали су се и социјалистима на првомајским излетима у Лазовића парку у Чачку. На свадбе су позивани чак и у Стари Влах, јер су били познати као добри „штрументи.“ И – честити људи.

Пред Други светки рат, Ковачевићима, Илићу и Радовићу придружили су се земљаци

Милован Милинковић и Славомир Шипетић, а из Рогаче Тихомир Милутиновић, звану Кеко.

Онда је дошла 1941. година. У Априлском рату рањен је у Македонији, као припадник Југословенске краљевске војске, Селомир Ковачевић. Заробљени су и отерани у Немачку Драгиша Ковачевић и Тихомир Милутиновић. Рат су, на срећу, преживели. Не и Слободан Илић, који је, под нерасветленим околностима, погинуо 1944. године у Чачку.

Оркестар је обновљен 1945. године. Сачињавали су га: капелник Драгиша Ковачевић, Селомир Ковачевић, Добросав Радовић, Славомир Шипетић, Јово Пајовић (бубњар) из Јездине и Секула Станковић из Привдорице. Знатно касније са трубом је почео да другује и Раде, син Славомира Шипетића. Бубњари су се мењали: Лазар Ковачевић, Раденко Радовић, Милан Илић, Војин Ђоковић и Радован Давидовић из Драгачице (Горачићи). Тихомир Милутиновић Кеко придружио се оркестру из Расовца (Горачићи).

Стручњаци су оценили да је музичирање трубачког оркестра из Граба у почетку било архаично, али и душевно и умилно.

Наступили су 1961. године, у Гучи, на Првом драгачевском сабору трубача.

Више нико у Грабу не дува у трубу. Међутим, судећи по томе да се чува фотографија трубачког оркестра из овог села,

Трубачки оркестар села Граба 1933: Добросав Радовић, Селомир Ковачевић, Слободан Илић, Драгиша Ковачевић, Милисав Ковачевић

снимљена 1933. године, ови мајстори трубачи се не заборављају.

Р.М.М.

МОЛИТВА СРПСКОЈ ТРУБИ

Молим ти се, српска трубо, да се из тебе једино песме и кола вијоре: да оглашаваш и славиш само рођења, крштења, свадбе и саборе.

Молим ти се, српска трубо, да не свираш никада више ратне маршове и бојне јурише: никада више, никада више.

Доста нам је било ратних победа, пораза и рана, опела и сахрана, опела и сахрана.

Молим ти се, српска трубо.

Ника – Никола СТОЈИЋ

GALENIKA-FITOFARMACIJA

**ДРАГИ НАШИ САБОРАШИ,
И МИ СМО СА ВАМА!
ЖЕЛИМО ВАМ ПРИЈАТАН БОРАВАК У ГУЧИ,
У ДРАГАЧЕВУ, ГДЕ ЋЕ, ПО ТРАДИЦИЈИ, И
ОВЕ ГОДИНЕ, СВЕТКОВАТИ НАРОДНО
ДУХОВНО ТВОРАШТВО.
ЗА ТРУБАЧЕ САБОР ЈЕ И ТАКМИЧАРСКИ,
БИЋЕ ПРОГЛАШЕНИ ПОБЕДНИЦИ,
А СВИ ЋЕМО СА ЊИМА БИТИ ПОБЕДНИЦИ.**

**И НА ОВОМ САБОРУ НАГРАДИЋЕМО ТРУБОМ НАЈБОЉЕГ
ТРУБАЧА И НАЈБОЉИ ОРКЕСТАР БУЊЕМ - ДАКЛЕ ОНЕ КОЈИ
ДОБИЈУ НАЈВИШЕ ГЛАСОВА СТРУЧНОГ ЖИРИЈА.
ДРАГИ НАШИ САБОРАШИ,
И МИ СМО СА ВАМА НА 53. ДРАГАЕВСКОМ САБОРУ ТРУБАЧА
И МЕЂУНАРОДНОМ ТАКМИЧЕЊУ МАЈСТОРА
ЗЛАТНОГ ЛИМЕНОГ ИНСТРУМЕНТА.
ПОКАЖИТЕ СРЦЕМ И ЉУБАВЉУ ДА СВАЧИЈУ ДУШУ
ПЛЕНИ ЛЕПОТА НАРОДНОГ СТВАРАЛАШТВА.**

Пише: ГРАДИМИР ПЕТРОВИЋ

ТРУБИ ТРУБА, А СРЦЕ ПЕВА

Први човек Драгачева позва једног дана познате и непознате луђе овог краја. Пожали се:

– Чим се помене Драгачево и Гуча, људи одмах помисле на наш кромпир који је најбољи на свету. То није довољно. Треба нам нешто што ће овде довести цео свет!

Сви се замислише. Велики песник Бранко В. Радичевић рече:

– Гуча треба да организује такмичење трубача. То би сви волели да виде и чују.

Већ исте године одржан је Први сабор трубача. Такмичило се само – четири оркестра. Наредних година било их је све више.

Веома млад постао сам новинар „Политике Експрес“, било је то далеке 1969. године. Одмах сам упућен за диспичера из западне Србије, са седиштем у Чачку.

Још се нисам ни сместио, зове ме главни уредник Ђука Јулијус:

– Одмах путуј у Драгачево, у Гучу. Тамо је почео Сабор трубача.

Ништа нисам знао о тој манифестацији, али знам новинаре који ће ми помоћи. Прво се сусрешем са новинарем и песником Радованом М. Маринковићем. Он о Драгачеву и Сабору трубача све зна. Одмах ми даје потребне податке и фотографије, који су ми битни довољно за прво јављање редакцији у Београду.

Градимир Града Петровић више од две деценије писао је о Драгачевском сабору трубача у Гучи. Репортаже је објављивао у „Политике експрес“ и другим издавима медијске куће „Политика“.

Петровић је и књижевник, објавио је дванаест књига, углавном кратких прича. Тако је и ова прича преузета из његове последње књиге. Члан је Удружења књижевника Србије.

Афирмацију је стекао и као врстан дуборезач и вајар. Многи млади људи код њега су научили ове уметничке занате.

Имао сам срећу да ми Маринковић буде колега и допријатељ.

Несебичан и добронамеран човек, у наредним годинама често ми је давао податке и фотографије интересантних Драгачева. Тако сам једном написао репортажу о драгачевском воденичару. Тада сам добио новчану награду главног уредника.

После неколико дана сусрешем и питам једног Драгачевца да ли је читао мој текст о воденичару. Он ми потврдио одговара и додаје:

– Све је то лепо испало. Једино ми није јасно како си успео да разговараш са – мртвим човеком?

Шта се у ствари догодило? Маринковић је фотографију и податке дуго носио у својој бележници. Онда је то дао мени. Ни ја, ни он нисмо знали да је воденичар – већ умро!

Ево и Ранка Тодоровића, новинара „Вечерњих новости“. Пошто је чуо да сам први пут на Сабору трубача и он ми исприча јако интересантне појединости о тој манифестацији.

Сва тројица поједомо по ћаску купуса из земљаног лонца, па се упутисмо у „саборску владу“, која је заседала у згради старог Дома културе. Просторија није велика, али увек има довољно места за све оне који овде наврате. У челу стола седи Милорад Сретеновић, звани Мрде. Свима пружа потребне информације, а ако нешто заборави – ускачу: Лале Вујовић, Мићо Рајић, Пепака Сретеновић, Рики Станић, Владан Бабић, Жико Тодосјевић. Ту су и два полицијца који никога не хапсе, већ све чине да се гости у Гучи осећају што боље. То су Бране Радовић и човек кога сви зову Рода, а он је Драган Радичевић. Доста људи познатих само по – надимцима...

Највише разговарам са песником Ником – Николом Стојићем. Он ми добронамерно каже:

– Није Сабор само такмичење трубачких оркестара, луње шатре хране и пића. Ово је културна манифестација, која гаји изворно стваралаштво. Пишите обавезно баш тако.

Послушали смо савет и отишли тамо где су самоуки уметници отворили изложбе својих радова. Много је уметника који клешу скулптуре у дрвету. Доминира

прослављени Богосав Живковић. Сликаре предводи такође веома цељен мајстор Јанко Брашић. Дивимо се умећу драгачевских ткаља.

Упознајемо младог новинара и песника Миладина Вукосављевића, који се појави у друштву чачанског сликара Бранимира Чекевца Чекера.

Прилази нам песник са села Славо Николић. То је онај земљорадник, који је пред својом кућом у Зеокма окачио таблу преко које позива путнике намернике да сврате у његов дом, попију пиће и једу – и ништа не морају да плате. Николић је одличан песник, па је зато касније примљен у Удружење књижевника Србије.

Да на Сабору трубача не будемо гладни брине наставник Коста Луковић:

– Новинари и трубачки оркестри данас једу пасуљ из војничког казана.

Док једемо познато српско јело, упознајемо трубача Фејата Сејдића. Све нас моли да пажљиво слушамо његово музичирање и поштено му кажемо шта не ваља. Намеран је да то отклони што пре. Упорним радом постао је врхунски трубач. Често је наступао на великим приредбама, још чешће су га позивали да музичира и на државној телевизији. Ових дана стигло му је још једно признање – добио је националну пензију државе Србије!

Бакија Бакић је вансеријски музичар. Убрајао се у најбоље трубаче света. Мене је стално пратио у стопу. Чим седнем да предажем у некој шатри, ево га и он са својим оркестром. Свира ми вравански чокер. У почетку сам мислио да жели да постанемо пријатељи. Он је био убеђен да сам члан жирија, можда чак и његов председник. Члан жирија никада нисам постао, али смо нас двојица, ипак, остали пријатељи.

Ми новинари нисмо дуго јели из војничког казана. Већ наредне године речено нам је да одемо у шатру домаћег приватног угоститеља Дача Броћина. Ту можемо да једемо и пијемо. Не трба ништа да платимо! Тако смо и урадили. Кад је Бакија Бакић засирао, нисам могао да се уздржим, већ сам рекао:

– Труба труби, срце пева!

ШТА ПОКРЕЋЕ
ТАТИН АУТО?

Енергија живота

„RINGIER“
ДОО БЕОГРАД

ALO! НОВИНЕ

НАГРАДИТЕ НАЈБОЉЕГ
ТРУБАЧА ПИОНИРА,
А ОН СВЕ САБОРАШЕ
ПЛЕМЕНИТИМ МУЗИЦИРАЊЕМ.

 BEOGRADSKI SAJAM

САБОРАШИ, СВИ СМО НАШИ
НА ПЕДЕСЕТОМ ДРАГАЧЕВСКОМ
И ПРВОМ МЕЂУНАРОДНОМ
САБОРУ ТРУБАЧА, У ГУЧИ,
У ДРАГАЧЕВУ, У СРБИЈИ!

160
Zastava
GRUPE

САБОРАШИ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА,

ПОШТУЈУЋИ ЛИК И ДЕЛО ПРВОГ СРБИНА,
УПРАВНИКА ТОПОЛИВНИЦЕ У КРАГУЈЕВЦУ,
ПРЕТЕЧИ ФАБРИКЕ ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ,
ПЕТРА ПРОТИЋА - ДРАГАЧЕВЦА,
ЧОВЕКА РОДОМ ИЗ СЕЛА НЕГРИШОРИ,
ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ ЈЕ ТРАДИЦИОНАЛНИ ПОКРОВИТЕЉ
НАРОДНОГ ВИШЕБОЈА НА САБОРУ ТРУБАЧА У ГУЧИ.

ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ, ОВЕ, 2013. ГОДИНЕ,
ОБЕЛЕЖАВА ВЕЛИКИ ЈУБИЛЕЈ,
160 ГОДИНА РАДА И ПОСТОЈАЊА.

У ТОМ СВЕЛТУ
И НАГРАДЕ ПОБЕДНИЦИМА МОМАЧКИХ НАДМЕТАЊА
У ПЕТАК 09.08.2013. ГОДИНЕ ОД 14:00
НА СТАДИОНУ У ГУЧИ БИЋЕ АДЕКВАТНЕ ЈУБИЛЕЈУ.

ЗАСТАВА ОРУЖЈЕ АД
34000 Крагујевац, Косовска 4
Србија
Телефон: +381 (0)301 137
Факс: +381 (0)301 349
e-mail: office@zastava-armis.rs
www.zastava-armis.rs

ПРОФЕСОР – МАЈСТОР ТРУБЕ

Скица за *йоршреј Вељка Остојића*

После завршене Средње музичке школе у Краљеву (одсек трубе) Вељко Остојић је 2005. године уписао Факултет музичке уметности у Београду у класи покојног Иаузина Чаврковића и Владимира Поликарпова. Године 2012. стекао

је звање професора трубе и запослио се у Нишкој и Средњој музичкој школи у Ужину, где предаје предмет труба.

Још као дете ослушкивао је трубачку свирку у оркестру свога деде Бошка (1937), а потом и оца Драгана (буњбар), уз које је, са братом Марком (тенор), учио стил и технику музичара. Надалеко познат деда Бошко (поставио мајстор трубе 1991) је своје мајсторство и умеће, посебно у неговању српског народног мелоса веома успешно пренео на своје унук. Они су заједно, са оцем Драганом, наставили породичну традицију и (постали њени чувари. И од Вељкова два млађана сина – Вукашина и Уроша, као и будућих Маркових наследника (оженио се ове године), може се очекивати да ће се у кући Остојића труба ослушкивати преко једног века (деда Бошко је почео да свира од 1952, односно са својих петнаест година).

Рођен је 1985. године у Злакуси, где и сада са породицом живи. Интересантан је податак да су најмлађи трубачи, рођени од 1981. до 1985. године, веома талентована и вансеријска генерација. Најмлађи су мајстори трубе: Дејан Петровић (1985) и Дејан Лазаревић (1984), Екрем Мамутовић (1985), Вељко Остојић (1985), Ђерин Бећировић (1981) и Елвис Ајдиновић (1981).

Вељко Остојић до 2004. године наступао је у оркестру деде Бошка, када је примио „диргентску палицу“ и постаје капелник овог препознатљивог трубачког оркестра.

Са деветнаест година (најмлађи победник у историји Сабора) проглашен је за најбољег трубача у Србији 2004, 2006. и 2012. Тиме је заслужио стекао и највише трубачко звање – Мајстор трубе.

Подједнако вреднује и драге су му обе дипломе – и звање професора и звање Мајстора трубе. Обе заједно за њега су врхунско стручно признање у свету трубаштва.

Својим умећем и вештином, звуком флигорне, овај талентован, миран, тих, вредан и људски поштен трубач, у потпуности и достојанствено репрезентује надалеко препознатљив српски изворни мелос, не само у земљи, већ и у свету.

Јовиша М. СЛАВКОВИЋ

ПРИЈАТЕЉ САБОРА

Прим. др Милан А. Недељковић

Без њега нема трубачког саборисања! Свеједно да ли је члан жирија публике или није.

Милан А. Недељковић рођен је 1957. године у Београду. Гимназијско образовање стекао је у Убу. Завршио је студије медицине у Београду, где је на матичном факултету магистрирао (1989) и докторирао (1999). Кардиолог је високог реномеа, редовни професор на Медицинском факултету у Београду из предмета Интерна медицина – кардиологија. Члан је Академије медицинских наука и Српског лекарског друштва, председник Удружења кардиолога Србије. Почасни је грађанин општине Уб. Објавио је 626 стручних и научних радова (као први или као коаутор). Одликован је Орденом Светог владике Николаја за допринос у изградњи храма Вазнесења Господњег у Убу.

Као члан неколико десетина стручних и научних удружења кардиолога, учесник је на научним скуповима у нас и свету из домена кардиологије.

Тренутно је помоћник генералног директора Клиничког центра Србије.

Живи у Београду.

И на овом сабору у Гучи, уверен је, неће бити потребе да интервенише као врхунски кардиолог. Јер, како каже: Гуча, док саборује, само се радује, а то је лек за срце и душу.

„КРСМАНАЦ“ – ЧИСТА ЕНЕРГИЈА СРБИЈЕ

Најбољи српски фолклор, најчиста енергија Србије, исконска драгоценост српске народне ношње, прелепа младост Србије, амбасадори српске културе – „Крсманец“ – у Гучи! У суботу 10. августа 2013. у 19 часова!

„Ксманец“ више од седам деценија негује најчистији дух Србије у најпрофесионалнијем и уметничком фолклору који отвара сва врата света, улази у сва срца, покреће радост, слави живот!

„Крсманец“ наступа на светској сцени Гуче, достојан да својим брэндом допринесе фантастичној слици Србије коју тај фестивал шаље свету сваког августа.

„Крсманец“ говори Србију живих боја, полетног покрета, топлог осмеха, заносне музике, искрене песме, суштинеке лепоте душе отворене ка свим људима на свету. Кроз уметничке кореографије Бранка Марковића приповеда истинску лепоту изворне игре свих крајева Србије представљајући шарм Шумадије, ватреност источне Србије, животну радост Баната, сензуалност Југа.

„Крсманец“ је озбиљан етнoлошки феномен, раскошна уметничка слика, престижна туристичка понуда, сигуран провод! „Крсманец“ је чиста енергија Србије!

ШТА ЈЕ ШТАМПАЛА ШТАМПА

ОД АМЕРИКЕ ДО ГУЧЕ

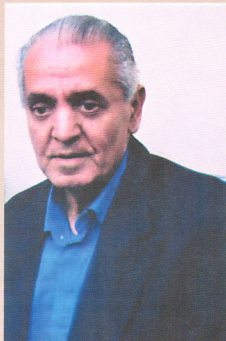
Све је данас могуће, па и десант америчких трубача на Гучу! О томе сведочи разгљујући амерички 84-минутни документарцац „Земља трубача“ ауторског колектива Meerkat Media Collective, с којим је на најбољи и највреднији начин завршен, 29. априла 2013. године, Међународни фестивал документарног филма – Беледокс у Београду.

Овај филм на веома допадљив а снажан начин, говори о снази музике да представи различите људске идентитете, уједини заједнице и превазиђе различите границе. Група америчких музичких занесењака, ентузијаста и виртуоза на труби, већ деценијама далеко преко океана, истрајно изводи музику са ових наших балканских простора. Када су сазнали за постојање мале српске варошице у којој већ пола века, сваког лета, експлодира месингана какофоничаја река од пола милиона људи се ознојено тиска на таласу среће и заједничког ритма, наравно да су пожелели да своје умеће тестирају на правом месту, на догађају епских размера у Гучи.

О томе сведочи „Земља трубач“, о путовању убуђених америчких музичара преко Атлантика до Србије и Гуче, о јединственом историјском тренутку када су људи са супротних страна света „приморани“ да сучоче своје порекло и своје различите културне идентитете, сливајући све разлике у јединствену сличност – у љубав према музици и труби. Филм бележи припреме за 50. јубиларни Сабор трубача у Гучи, долазак хорде која са собом доноси мешавину националног поноса, позитивне напетости и енергије, средовечне власнике шатри и теги који се надају великом приливу новца, неке нове клинце који отворних очију гледају најбоље трубаче на свету како изводе своју традиционалну музику, наравно и саме поносите извођаче који су се месецима спремали за финални окршај... Прича се одвија иза кулиса гласног и шароликог спектакла, најлуђе журке у Европи и најбоље очуване музичке тајне и осликова разнoliko дружину виртуозних ромских уличних музичара, српских мајстора трубе и преданих америчких ентузијаста, чији се животи и снови испреплићу током једне незаборавне недеље такмичења, једној скрипеној балканској долини.

(Полишика, Београд, 29. април 2013)

Дубравка ЛАКИЋ

ПРИЗНАЊЕ
ФЕЈАТУ СЕЈДИЋУ

И заслужио је!

Легендарни виртуоз на труби, Фејат Сејдић (1941) из Бојника, код Лесковца, после писања „Курира“ о његовом нарушеном здрављу и тешком материјалном стању („пре десет година доживео је тежак мождани удар и све што је зарадио потрошио је на скупо лечење“), почетком ове (2013) године, одлуком Владе Србије, међу 50 културних ствараоца – добитника националне пензије, односно признања за врхунски допринос националној култури, нашло се и његово име. Ово месечно повчано примање у нето износу од 50.000 динара исплаћује се доживотно.

Велики допринос његовој популарности, и ван наше земље, дао је Драгачевски сабор трубача у Гучи, где се први пут појавио 1969. године. Не само његов оркестар, који је шест пута освајао прво место, већ је Сејдић два пута проглашаван за најбољег трубача Србије, па је 1991. године стекао највише знање: Мајстор трубе.

Са својом трубом одушевљавао је многе познате личности, попут Тита, Де Гола, Брежњева, Бранта, Елизабету Другу, Орсона Велса, Ричарда Бартона, Ајртону Сену, Салвадора Далија, Милошевића, Ђинђића...

Сви учесници овогодишњег 53. сабора, посебно трубачи, постиоци и организатори, Сејдићу желе добро здравље, да пензију дуго прима и сваког наредног Сабора долази у нашу и његову Гучу.

Ј. М. С.

ГУЧАНИ 1839. ГОДИНЕ

Пише: ЗОРАН МАРИНКОВИЋ

Године 1839. у Србији су формиране прве општине. Самим тим и гучка, коју су сачињавали село Гуча и заселак Кривача. Општинско је управљао примирителни суд, чији су членици били: Јоксим Бројић „преседатељ“ и „членови“ Икодин Икодиновић из Гуче и Јанко Мијаиловић из Криваче.

Тада је сачињен тевтер/списак пунолетних мушкараца, који су плаћали главарину/порез на одраслу главу. Тај тевтер до данас није публикован. Чува се у Архиви Србије. Доносимо га у целини.

Ослобођени су плаћања главарине: Јоксим Бројић као главни кмет/преседатељ Примирителног суда, свештеници Ристо Протић, Величко Протић и Јован Протић. По једну пореску главу сачињавали су: Јован Бројић, Мијаило Бројић, Марко Бројић, Јован Рајић, Петар Рајић, Тиосав Белобрковић, Богосав Белобрковић, Гаврило Шушић и син му Андрија, Вујо Ђуровић и син му Сретен, Обрад Ђуровић, Милосав Радосављевић, Симеон Богдановић, Спасоје Ерић, Луко Ерић, Павле Божанић, Продан Божанић, Симеун Божанић, Богдан Чанчар, Тома Сређојевић и брат му Недељко, Павле Новковић, Јанко Новаковић, Ђорђе Новаковић, Милоје Новаковић, Милан Ђорђевић, Павле Ђорђевић, Симо Икодиновић, Борисав Икодиновић, Икодин Икодиновић, Никита Икодиновић, Кузман Икодиновић, Радосав Икодиновић, Петар Икодиновић, Ђоко Икодиновић, Илија Икодиновић, Обрад Радосављевић, Радивој Станић и син му Марко, Вучић Кајмаковић и брат му Вуксан, Рајца Станић, Стеван Станић, Милутин Станић, Мијаило Станић, Вујина Станић, Иван Рњак, Аврам Рњак, Радивој Лазиновић, Илија Бабић, Јован Бабић, Тодор Бабић, Тодор Марковић, Вучић Богдановић, Обрад Беровић (можда: Перовић), Илија Ивановић, Младен Ивановић и брат му Вукашин, Обрад Прокосљевић, Никола Кудуз, Мијаило Тодосијевић и син му Василије, Јован Давидовић, Мијаило Луковић, Максим Чолица, Симеун Ђорђевић и брат му Паун, Милош

Драмлија, Јоксим Драмлија, Јанко Драмлија, Јеврем Шаповић, Милутин Драмлија, Марко Драмлија, Илија Драмлија, Гругица Анђелић и син му Лазар, Илија Перовић и брат му Милија, Јован Анђелић и син му Милан, Марко Анђелић, Вук Баралић, Радивој Анђелић, Маринко Анђелић, Сретен Анђелић, Павле Драмлија, Милоје Драмлија, Вучић Бугарин и брат му Обрад, Добросав Бугарин и брат му Тиосав, Вујо Бугарин, Тодор Бугарин, Сретен Бугарин, Спасоје Бугарин, Петар Митровић и брат му Петроније, Павле Мијатовић и брат му Панто, Милорад Мијатовић, Луко Станић, Радојинца Протић, Јанко Гавриловић, Ђорђе Гавриловић, Глигорије Гавриловић и брат му Тимотије Гавриловић, Тодор Гавриловић, уреш Станић, Радосав Гавриловић, Мијаило Протић, Благоје Протић, Милош Протић, Илија Протић, Младен Протић и брат му Добросав, Глигорије Станић, Милвој Станић, Јоксим Шљива, Јован Протић, Мијаило Станић и брат му Гаврило, Радисав Гавриловић, Арсеније Мијаиловић, Радован Тимотијевић, Коста Тимотијевић, Мато Тимотијевић, Марко Тимотијевић, Ђерасим Варагић, Вучета Варагић, Вујо Крсмановић, Веселин Петровић, Милутин Петровић, Сретен Петровић, Вучић Петровић, Радивој Танасковић, Василије Ивановић, Борисав Ивановић, Илија Иличић, Вучић Јефтовић, син му Јован и брат Младен и Милисав Радовановић.

Пореских обвезника/пунолетних мушкараца било је 156, а ослобођено је, или делимично ослобођено, њих 15. Живели су у 137 домова у Гучи и Кривачи.

Поред свештеника и Јоксима Бројића, главарине су били ослобођени: Недељко Рајић („60 год. стар и рањав, а два сина порез плаћају, један у Чачку“, забележено је у тевтеру), Никола Луковић („бесомучан“), Никола Драмлија (нема образложења у тевтеру због чега), Станимир Бугарин (истол), Петроније Бугарин (истол), Јовица Гавриловић („80 год. стар“), Никола Гавриловић („са-

Снежана Костић, „Трубач“, уље на платну

кат у ногу и не може да ради“), Јанко Протић („70 год. стар“), Милета Протић („80 год. стар“), Кузман Станић (без образложења), Јанко Мијаиловић („член примирителног суда из с. Криваче“).

Делимично су били ослобођени плаћања главарине: за четвртину Радисав Богдановић („одвећ сиромашан“), за половину Сретен Ерић („болестан од године дана“), за половину Андрија Новаковић („килав и убоги у кући“), за четвртину Лазо Икодиновић („сакат у руку и одвећ убог“), за половину Милован Николић („пришао удовици у кућу“), за половину Обрад Рњак („болестан од године дана“), за половину Иван Богдановић („у руку сакат, и убог“), за четвртину Петар Богдановић („килав и убог“), за половину Јован Богдановић („65 год. стар и у руку сакат“), за половину Лазо Беровић („60 год. стар и убоги“), за половину Павле Ђорђевић („нездрав, и у кући убоги“), за четвртину Дамјан Шаповић („нездрав у телу“), за четвртину Милан Драмлија („болестан од године дана“), за четвртину Спасоје Драмлија („килав и одвећ убог“), за половину Никола Станић („одвећ убоги у кући“), за половину Милић Крсмановић („сакат у раме и не може радити“), за половину Витор Танасковић („нема ништа мала и са троје дете ситни“), за половину Тодор Радојичић („килав, одвећ убог и без баштине“), за половину Младен Јефтовић („сакат у руку“).

ЗНАЧАЈНЕ ГОДИШЊИЦЕ

Захваљујући сачуваним писаним паменицима исписујемо хронологију значајних догађаја из прошлости Драгачева. То су године које се завршавају бројкама пет и осам. Рецимо, 120 или 485 године.

● 1528: У турски катастарски попис унета су села: Вирово, Милетићи (данас Вича), Драгачица, Граб, Грошница (Гуча), Горња, Средња и Доња Гуча, Љубомир (данас Дљин), Вратовац (Дубац), Живича, Каона, Горња и Доња Котража, Горња и Доња Крварица, Горња и Доња Кривача, Миракуш (Лис), Лисјо (Лиса), Лисице, Лопаш, Горња и Доња Лука (Луке), Вучица (Милатовићи или Властељица), Негришори, Осоница, Капаница (Прилипац), Рогача, Хртар (Ргари), Тихање (Тињање), Чрепњевца (Трешњевица), Турица, Церова, Шандра (део Горачића), Горушица (Милатовићи)...

● 1788: Драгачевци као добровољци (Милош Кнежевић из Властељица и Марко Пуповац из Виче) учествовали у Аустријско – турском рату/Кочином крајини, имена осталих нису позната.

● 1808: Петар Кнежевић из Горачића изабран у Правитељствујушци совјет, највиши орган власти у Карађорђевој Србији.

● 1813: Драгачевски устаници обављали стражарску службу у Београду.

● 1823: У Ртима рођен знаменити каменорезац Радосав Чикирић (+ после 1864).

● 1843: У Пухову рођен народни трибун Ранко Тајсић (+ 1903).

1843: Почело проучавање рановизантијске утврде на Градини у Грабу.

● 1848: У мађарско – српском сукобу у Војводини, као добровољци, учествовали Ранко Караца из Дубца, Пајо Пајовић из Каоне и Вукашин Делевић из (?), који су, због више недела, у Србији били под присмотром полицијских власти.

● 1863: Извршен комплетан попис имовине и лица у Драгачеву.

● 1868: Отворене државне школе у Горачићима, Прилипу и Мирсољима.

● 1873: завршена данашња црква у Котражи.

● 1873: Отворена школа у Негришорима.

● 1878: Драгачевци масовно учествовали у победоносном српско – турском рату, који је отпочео 1876. године.

● 1888: У Вирову рођен Милојко Ђирјаковић (+ 1975), један од оснивача КПЈ у западној Србији.

● 1893, 20. фебруар (по јулијанском календару): Бранећи своју законито изабрану општинску управу у Горачићима, у сукобу са војском, погинуло 18 сељака из овог села, Губеревац и Живиче.

● 1893: Гуча проглашена за варошицу.

● 1903: У Котражи основана Земљорадничка задруга.

● 1913: У Пјешеву (Херцеговина) рођена Рајка Боројевић (+ 1973), оснивач Драгачевске задруге жена у Доњем Дубцу.

● 1913: У Доњем Дубцу отворена основна школа.

● 1913: Драгачевци учествовали у победоносном рату против бугарске војске.

● 1918: Кућама се почели враћати учесници пробоја Солунског фронта.

Пише:
**ЈОВИШКА М.
СЛАВКОВИЋ**

● 1932: Основана стрељачка дружина у Гучи.

● 1933: У Зеокама рођен Радојко Николић (+ 2004), књижевник, најпознатији проучавалац надгробних споменика у западној Србији, добитник Вукове награде.

● 1938: отворена школа у Милатовићима.

● 1943: Бугарска казнена експедиција опустошила Драгачево – побила бројне сељаке, неке отерала у логоре (из којих се нису вратили) и попалила око 1.500 кућа и економских зграда.

● 1953: У Доњем Дубцу основана Драгачевска задруга жена (ткаља).

● 1958: У Гучи отворена Школа ученика у привреди.

● 1958: Почела производња у Индустијском комбинату „Гуча“ у Гучи.

● 1963: Општина Гуча припојена општини Лучани.

ПРОГЛАШЕЊЕ ГУЧЕ ЗА ВАРОШИЦУ

Пре 120 година, прецизније 2. августа 1893. (по старом календару), указом краља Александра Обреновића, село Гуча проглашено је за варошицу. Краљ је овај указ, на предлог министра унутрашњих послова Свезгара Милосављевића, потписао на свој 17. рођендан. Тиме је удовољено жељи Гучана да њихово среско место постане варошица.

Текст гласи:

МИ

АЛЕКСАНДАР

по милости божијој и вољи народног краља Србије

На предлог Нашег Министра унутрашњих дела, а на основу параграфа 6 Закона од 16 јуна 1896 године (Зборник XIX, стр. 102) решили смо и решавамо:

Да село Гуча, у срезу драгачевском, округу рудничком, по изјављеној жељивости становника, прогласи за варошицу.

Наш министар унутрашњих дела нека изврши овај указ.

2. августа 1893 год.

АЛЕКСАНДАР

АЛЕКСАНДАР с.р.

J. M. C.

У Србији су изузетно ретки надгробни споменици учесницима у Аустријско – турском рату од 1787. до 1791. године, у нас познатог као Кочиња крајина (предвојник Срба био је Коча Анђелковић).

Један, готово руиниран, чува се у депоу Народног музеја у Чачку. У епитафу је исписана драматична судбина овог човека:

„Овде почива раб божји МАРКО Пуцџовац. Поживи 102 године. Умро 30 децембра 1847 год. Кои е роблен од Турака у Кочову крајину. Уваћен у Дубцу. До Карановца шћели за шпријуш иоубиши. Његовом судбином Туркиња за бранила. И шу за прогају Турцима за 100 гроша. Кои побјеѓне из Ниша и ирејлива Бугар Мораву ше дође у Карановац. Ту га Турчин сакрио и шаино за сироведе ше е оидишао у Сарајево и служио је Турчина 3 године ио 3 гроша. А мајши му одбеду Турци у Соланик и турци 3 године [шамо ироведе]. У шом иошаље цар ферман ше аустре робље солаником. И она дође у Бијоград и дође у Горевницу код свое браће и ио књиџама нађе синове у Босној. Дођоше у Мршинце на сћарину Радовану Иекову. Ту се са мајком виде...“

СПОМЕНИЦА СЛОБОДАРСТВА

Пише: Станко РАКИЋЕВИЋ

Било је 20. фебруар (по јулијанском календару) 1893. године. Пред општинском зградом у Горачићима окупило се мноштво сељака из Горачића, Губереваца и Живиче, који су бранили законито изабрану општинску управу, а влада Либералне странке покушава да им то право одземе, ангажујући и – оружје! Пред сељацима, углавном припадницима Радикалне странке Николе Пашића, нашла се војска. Онда се догодило оно што је овако описао историчар Драгоје Тодоровић:

„Групу плотун! Други! Трећи!

Заглушна пушчана паљба и стравични физику танади имали су поразно дејство. Као снопље попадасе сељаци... Мали простор око општине за трен ока постаде право разбојиште...”

Погинули су или су тешко рањени, па умрли: Милић Ружичић из Горачића, који је, као кмет, заступао ухапшеног председника Тисава Јаковљевића, и његови сељаци: Јанко Стевановић, Живко и Радисав Јевремац и Панто Цогољевић из Горачића, Миљко Николић, Максим Цогољевић, Витомир Ђендић, Марко Ђендић, Милован Ђендић, Чедомир Богетић, Антоније Стојић, Милован Клисарић, Аврам Басарић, Јеврем Басарић и Ранко Вујиновић из Губереваца, Ранко Милутиновић и Миљко Јоровић из Живиче.

Глас о погубици сељака брзином муње пролегла се широм Србије, која је била ужаснута. Гуслари су прихватили свој јуначки инструмент и почели да поју: „Хвала Богу, од сад до вијека,/ још је било чуда и покора,/ још је било јада изненада,/ још је било крвавих бојева,/ још је било мртвих и рањених,/ још је било плача и делка,/ лило крви а лило и суза,/ али оно што се с Горачићем збило/ српско небо није утвило.”

Погинулим су, са именима, на десету годишњицу тог крвавог збитаја, у Богородичној цркви у Горачићима, подигнуте споменике, а 1904. и споменик. Године 1968. у некадашњој општинској судници, која је сачувана и враћена на место где се налазила 1893. отворен је меморијални музеј. Та поставка, коју је уредио историчар уметности Милован Вуловић, директор Народног му-

зеја у Чачку а касније обнављана, садржи предмете, документа и фотографије, који убедљиво сведоче „Крвави Горачић”, како је тај драматични догађај, у једном објављеном спису, назвао један од његових организатора Раде П. Плазних из Губереваца.

Године 1965. Историјски архив у Чачку објавио је о том догађају монографију, коју је потписао историчар Драгоје Тодоровић. Године 1992. о „Крвавом Горачићу” одржан је научни скуп, са кога су саопштена публикована у посебном зборнику.

Обележавање сто двадесете годишнице прати нова књига, насловљена са **Горачићка бунa 1893. године**, чији су аутори двојица Маринковића, отац и син, Радован и Зоран. После истраживања у архивима, музејима и у породичнимзбиркама потомака учесника, ишчитавања епитафа са споменика и њихових снимања, Маринковићи су сачинили књигу богате документационе основе. При том није мимоиђен увид у већ објављене књиге и штампу, па је тако оставрена свеобухватност у сагледавању једног од најдраматичнијих догађаја са краја XIX века у Србији. Живописности описа доприноси и сведочења савременика, а не изостају ни споменици чак и онима које су, светећи се, убиле радикалски хајдучи оптужујући их да су довели војску у Горачиће. У књигу су уврштене и оцене историчара и других истраживача, али и песме инспирисане „Крвавим Горачићем”, што се све складно уклапа у основну замисао, уједно и поруку, аутора: да више никад Србин не убије Србина и да страначке међусобице и партијска острашћеност не воде ничему добром у овом народу. Уз све друго, Маринковићи су убедљиво доказали да „Крвави Горачић” није бунa, али – тако је унето историјске списе, а Горачанци, Губеревчани и Живичанци се нису бунили против власти, већ су бранили законито изабрану општинску управу. Погиивали су, како им је успишано и у заједнички споменик, живот изгубили „у одбрани сво-

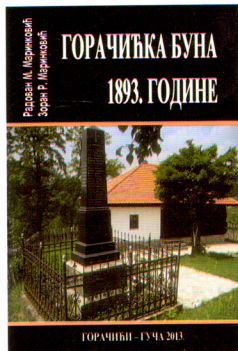
јих грађанских уставом и законима зајемчених права и слобода”. Иако је то наглашава: „Ми смо пали за слободу златне устав, закон и народна права. Ми бранили смо да Србин не страда...”

Аутори, с правом, посебно истичу захтев преживелих: да породице погинулих не чине освету, да праштају, да се боре за слугу српског народа, а та порука животно је и у нашем времену.

Дакле, Маринковићи инсистирају, у овој споменици и поучници, на начелу да народ самостално одлучује о својим пословима и на принципу да воља народа поставе и остане – закон.

Ова незаборавница исписана је надахнуто, па ће свакако бити драгоцена друштвеница и учењаку и обичном знатижељнику који понире у слободарску прошлост српског народа.*

* Аутор овог шекста је унук Миљка Ракићевића, коју је шекско рањен у Горачићкој буни 20. фебруара 1893. године.

Радован М. Маринковић и Зоран Маринковић, **Горачићка бунa 1893. године**, Библиотека општине Лучани, Гуча, 2013.

ПОГИНУЛИ У РАТУ 1913. ГОДИНЕ

Први балкански рат, вођен између Србије, Црне Горе, Бугарске и Грчке на једној страни и Турске на другој, почео је 8. октобра 1912. а завршен 30. маја 1913. године. Други балкански рат трајао је од 29. јуна до 10 августа 1913. године. Бугарске јединице, без обзаве рата, тада су нападе српску војску и – биле поражене. Тада је погинуло много Драгачеваца, које не треба да заборавимо.

ВИЧА: Мијаило Бабић и Мијаило Главовић.

ГОРАЧИЋИ: Велимир Ђуровић, Тихомир Зимовић, Бошко Јоксимовић, Чедомир Јоловић, Здравко Јоловић, Видосав Пајовић, Живко Петровић, Милован Терзић и Тихомир Терзић.

ГУБЕРЕВЦИ: Божидар Ђоковић, Никола Ј. Николић, Јеремија Плазинић, Миленко С. Плазинић, Милан Плазинић, Миленко Плазинић, Милош С. Плазинић, Будимир Ракићевић и Светислав Теудић.

ЖИВИЦА: Крстомир Матовић, Милан Матовић и Драгић Микановић.

ГРАВ: Сретен Васовић, Тихомир Јовчић, Петар Ковачевић, Никола Стеванчевић и Милутин М. Шипетић.

РОГАЧА: Јездимир Бајчетић, Иван Вилотијевић, Здравко Зошевић, Милорад Зошевић, Радоје И. Милдрковић и Милан Самарски.

КРИВАЧА: Драгић Варагић, Тихомир Варагић и Милорад Ивановић.

ГОРЊИ ДУБАЦ: Владимир Гиловић, Будимир Дукић, Борисав Пантелић и Мирко Пантелић.

ДОЊИ ДУБАЦ: Милосав Карапић и Александар Котуровић.

ТОЛИШНИЦА: Милорад Радовић и Владимир Сарић.

ДУЧАЛОВИЋИ: Милош Вуловић, Михаило А. Ковачевић, Видосав Мандић, Милутин Николић, Богдан А. Пантелић, Радомир И. Пантелић, Раденко Пауновић, Милица Радојичић, Игњат Сретеновић и Раденко Стамболић.

МАРКОВИЦА: Михаило Јаковљевић и Ивко Јовашевић.

НЕГРИШОРИ: Јован Кузмановић и Ђорђе Митровић.

РТАРИ: Милутин Димитријевић и Обрад Обрадовић.

ВЛАСТЕЉИЦЕ: Борисав Аврамовић, Станимир Бежанић, Танасије Кнежевић, Владета Сарић,

Тијосав Станић и Драгомир Томића.

КАОНА: Марко Р. Радичевић, Станоје Арсовић, Јездимир Марковић, Сава Павловић, Јеврем Павловић, Радосав Радичевић и Мијаило Стојковић.

МИЛАТОВИЋИ: Радомир Вукићевић, Илија Поповић, Сава Поповић и Милан Спасојевић.

БЕЛИ КАМЕН: Недељко Вучић, Рајко Мијатовић, Милорад Миливојевић и Јован Равић.

КОТРАЖА: Јеленко Вујовић, Владо Кузмановић, Станимир Кузмановић, Тодор Марић, Милошко Мечанин, Велимир Милутиновић, Милоје Милутиновић и Љубомир Перичић.

ПШАНИК: Адам Добросављевић, Добривоје Драгић, Милошко Драгић, Радомир Илић, Илија Милосављевић, Витомир Ристић и Видоје Танкосић.

ВИРОВО: Богосав Јоксимовић, Тома Бошковић, Драгомир Гаџановић, Милица Јовановић, Јоксим Јоксимовић, Милосав Милдрковић, Антоније Недељковић, Тихомир В. Недељковић и Станисав Пантовић.

ГОРЊА КРАВАРИЦА: Грујица Мијаиловић, Добривоје Мијаиловић, Велисав Радичевић, Јован Даниловић, Драгомир Старчевић, Милвоје Томашевић и Милутин Томашевић.

ЛИСА: Витомир Ајдачић, Јеротије Вратоњић, Будимир Јововић, Милован Манојловић, Марјан Марић, Добросав Мацаревић, Тадија Мацаревић, Павле Нишовић, Милорад Оцокољић, Светозар Оцокољић, Бранко Танкосић, Вељко Танкосић, Радисав Танкосић, Добросав Шарчевић, Сретен Шарчевић, Урош Шарчевић, Страхња Шолајић, Тихомир Шолајић, Радомир Шулубурић и Радосав Шулубурић.

ЛУКЕ: Сибин Зорнић, Велисав Миленковић, Владимир Миленковић, Драгољуб Обреновић, Драгутин Обреновић и Ранисав Обреновић.

ОСОНИЦА: Лексо Дуканац, Јовица Златић, Тадија Златић, Тихомир Луковић и Станимир Стојковић.

ГУЧА (село и варош): Рајко Анђелић, Светомир Анђелић, Тихомир Анђелић, Добросав Бугарчић, Милован Вукосаљевић, Тихомир Драмљић, Божидар Ђорђе-

вић, Димитрије Икодиновић, Драгољуб Луковић, Светозар Рајић, Добривоје Шушић и Перша Шушић.

РТИ: Добросав Ђурђевић, Милутин Недељковић, Станимир Недељковић и Крста Росић.

ТУРИЦА: Перша Васиљевић, Милан Достанић, Велисав Лазаревић, Станимир Милдрковић, Светозар Пајовић и Милан Перовић.

ДЉИН: Александар Вучићевић, Будимир Јовановић, Милутин Д. Ковачевић, Рајко Обрадовић и Живојин Радосављевић.

ЂЕРАЋ: Миленко Матијашевић и Милица Матијашевић.

КРСТАЦ: Видосав Богђевић, Сава Богђевић, Милица Ђорђевић, Анђелко Карић, Милосав Ковачевић, Милосав Ковачевић и Добривоје Маринковић.

ЛИСИЦЕ: Радосав Давидовић, Драгић Лазаревић и Милица Матијашевић.

ЛУЧАНИ: Јевђењие Рендулић.

ДРАГОЈЕВАЦ: Михаило Лазаревић.

МИРОСАЉЦИ: Божидар Ђукић, Драгана М. Ђукић, Новица Ђукић, Драгутин Јојић, Петар Јојић, Ристивоје Јојић, Јовко Караклајић, Славимир Ковачевић, Милован Лазовић, Радич Мишковић, Будимир Ненадић, Момир Ненадић и Велимир Пртењак.

ТРЕШЊВИЦА: Сређе Вуловић, Новак Јањић, Радомир Јањић, Светозар Јањић, Драгутин Јовановић, Стојко Јовановић, Арсеније Миловановић, Александар Митровић, Радомир Новитовић, Драгослав Цветић и Мијаило Цветић.

ЛОПАШ: Ђурђе Димитријевић.

ПИЛАТОВИЋИ: Радосав Маркићевић, Тријун Маркићевић, Михаило Маслар, Витомир Павловић, Радојца Петровић, Милица Савић, Радован Седлић и Милун Тошић.

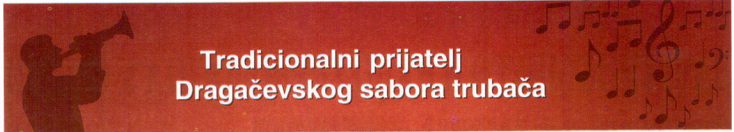
ПРИЛИПАЦ: Станко Јовановић.

ЗЕОКЕ: Спасоје Јанковић.

ПУХОВО: Урош Благојевић, Панто Јаћимовић, Љубисав Нешовановић и Драгомир Станић.

ТИЈАЊЕ: Милутин Гавриловић и Комнен Јовановић.

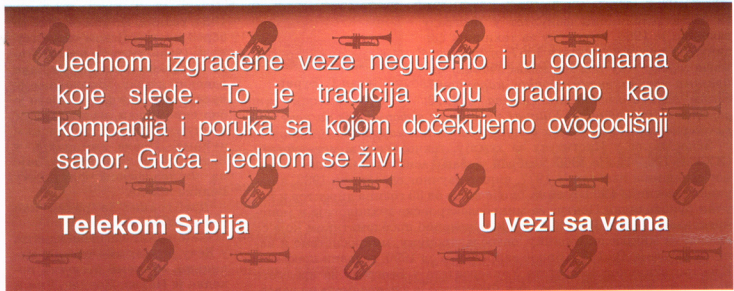

Tradicionalni prijatelj
Dragačevskog sabora trubača

Telekom Srbija

Jednom izgrađene veze negujemo i u godinama koje slede. To je tradicija koju gradimo kao kompanija i poruka sa kojom dočekujemo ovogodišnji sabor. Guča - jednom se živi!

Telekom Srbija

U vezi sa vama

ЕКСКЛУЗИВНИ МЕДИЈСКИ ПАРТНЕР

**УВАЖЕНИ САБОРАШИ,
ДОБРО ДОШЛИ У ГУЧУ,
У ОПШТИНУ ЛУЧАНИ, У ДРАГАЧЕВО!
ДОБРО ДОШЛИ НА НАЈВЕЋИ ТРУБАЧКИ САБОР НА СВЕТУ И
У ПРОГРАМ ВАШЕ И НАШЕ ТЕЛЕВИЗИЈЕ „ПИНК“!
ДОМАЋИ И ИНОСТРАНИ ТРУБАЧИ, ПЕВАЧИ, ИГРАЧИ,
ЛИКОВНИ СТВАРАОЦИ, ПЕСНИЦИ И ДРУГИ УМОТВОРЦИ
ОЗАРИЋЕ ВАМ ДУШУ ЛЕПОТОМ СВОЈЕ УМЕТНОСТИ.
ДОБРО ДОШЛИ - ДОБРИМА ДОШЛИ!**

ЗАЧЕТНИК МИКРО И НАНО ТЕХНОЛОГИЈА У СРБИЈИ

Пише: др Светислав ЈБ. МАРКОВИЋ

Академик Зоран Г. Ђурић рођен је 23. фебруара 1941. у Прилићу (Драгачево) у породици просветних радника. Отац Гаврило, професор, рођен је у Вранама код Ариља, а мајка Младена, девојачко Николић, учитељица, рођена је у Горичанима код Чачка. Основну школу је учио у Каони, а завршио у Ариљу. Матурирао је у чачанској Гимназији. Електротехнички факултет у Београду завршио је 1964, на одсеку за техничку физику. На истом факултету 1967. одбрао је магистарску тезу под насловом *Утицај напрезања на напонско-струјне карактеристике силицијумских и-н-својева*, а 1972.

Зоран Г. Ђурић

докторску дисертацију Утицај механичке деформације на неке карактеристике бијоларних полупроводничких напреза.

Запослио се у Институту за хемију, технологију и металургију (ИХТМ) 1964, где је 1966. изабран у звање асистента. У звање научног сарадника изабран је 1977, вишег научног сарадника 1983, а научног саветника 1989. године. био је више од 30 година директор и научни руководилац Центра за микроелектронске технологије и монокристале у оквиру ИХТМ-а, где је руководио проблематиком која се односи на микроелектронику, оптоелектронику, микросистеме и нанотехнологије. Од 1985. Био је ванредни, а од 1990. редовни професор Електротехничког факултета Универзитета у Београду за предмете из области физичке електронике. Формирао је два предмета на редовним студијама (*Оптоелектронске напреве и Сензори и њиховарача*), као и више предмета на постдипломским студијама. У дужем временском периоду био је ангажован од стране Техничког универзитета у Бечу, као гостујући професор, где је држао предавања из предмета Microelectromechanical Sensors and Micromachining. У пензију је отишао 2011. године.

Године 1980. био је на усавршавању на Michigan State University, САД, а 1987. на South California University у Los Angeles-у, САД. Више од 15 година је инострани рецензент за пројекте Research Grant Council-a из Хонг Конга. Рецензент је часописа Sensors and Actuators A (Physical), Sensors and Actuators B (Chemical), Microelectronics Engineering Journal и више међународних конференција. Члан је интернационалног програмског комитета конференције Micro&Nano Engineering, једне од највећих конференција у области наноинжењеринга.

Објавио је више од 250 научних радова, од тога приближно трећину у истакнутим међународним часописима. Има више од 150 цитата у часописима међународног ранга и међународним монографијама. Аутор је уџбеника многографског карактера из области полупроводничке оптоелектронике и једне монографије међународног рејтинга (*Изотермална епитакција из парне фазе*, Лондон, 1990). Руководио је на око стотину националних и међународних пројеката. На овим пројектима велики број студената је одбрао своје дипломске радове, магистарске тезе и докторске дисертације.

Зоран Ђурић је иницирао и/или развио неколико нових истраживачких поља у Србији: полупроводничке оптоелектронске компоненте, микроелектронски сензори притиска и полупроводничке квантне структуре, микро и наносистемске технологије... У области нових материјала развио је комплетну оригиналну теорију изотермалне епитаксије из гасне фазе жива кадмијум телурида, као и теорију тачне епитаксије овог материјала. Последњих година се бави сензорима нове генерације који се базирају на механичким микро,нано гредицама. Један је од пионира у области микросистемских и наносистемских технологија и оптоелектронике у Србији.

За дописног члана САНУ изабран је од 30. октобра 2003, а за редовног 1. новембра 2012.

ИСТАКНУТИ ЛЕКАР

Вероватно је можда први човек из драгачевских Губереваца који је стекао високошколско образовање био Иван Лазаревић. Рођен је 28. маја 1854. године. Не зна се како се обрео ушумадијском селу Стојнику (вероватно су његови тамо одсељени), где је завршио одовну школу. Школовање је наставио у Београду. Пошто је био сиромашан, издржавао се послужујући по газдинским кућама. После гимназије, у Београду је завршио студије на Филозофском факултету Велике школе.

Две године је радио као гимназијски професор.

Као државни стипендиста, у Бечу је завршио студије медицине. У време распуста походио је Париз, Лондон, Рим и Веницију...

По завршетку студија медицине, постао је за лекара среза јасеничког (1890), на месту окружног физикаса – лекара и управника болнице у Ужичу – 1897, а наредне године за физикаса Крајинског округа и управника болнице у Неготину. У исто време био је предавач у Винодольско-вођарској школи у Букову.

Од 1899. године био је физикас Подрињског округа и управник болнице у Лозници.

За секретара Санитетског одељења Министарства унутрашњих дела Србије постао је 1906, а годину дана касније за окружног лекара у Ужичу.

Пензионисан је 1908. године. После тога бавио се приватном лекарском праксом.

Лазаревић је био члан – утемељивач Српског пољопривредног друштва, дописни, а од 1906. године редовни члан Српског лекарског друштва. Од студентских дана био је члан Београдског певачког друштва. Сарађивао је у стручном часопису *Српски архив за целокупно лекарство*.

Умро је и сахрањен у Београду 1912. године.

ОД САБОРА ДО САБОРА

Одлуком Скупштине општине Лучани Центар за културу, спорт и туризам општине Лучани „Драгачево“ у Гучи наставља рад као Центар за културу и спорт. Туристички део издвојен је у посебну установу.

Од сабора до сабора ова установа организовала је:

- Позоришне представе: **Женски разговори** Душка Радовића (Позориште из Трстеника), **Бонинг и боинг** и **Чорба од канаринца** (Позоришта из Ужица), **Раскрића** и **Лајање на звезде** (ученици Средње школе „Драгачево“, режија Неда Пуношевић).

- У Гучи је отворена Галерија савремене уметности.

- Организовано је 20 филмских пројекција.
- Отворен је клуб Удружења самоуких сликара и вајара Драгачева.

- Библиотека општине Лучани организовала је књижевне вечери Миће Миловановића, Моше Одаловића и Нике - Николе Стојића, а приказаана јен монографија **Градина на Јелици** др Михаила Милинковића.

- Одржано је општинско ученичко такмичење у рецитовању.

- Маска „Икона“ ученика ОШ „Милан Благојевић“ из Лучана освојила прво место на Фестивалу маски у Чачку.

- Обележени државни и верски празници.
- КУД „Абрашевић“ из Чачка и КУД „Абрашевић“ из Гуче и Црквено-варошки хор „Свети Сава“ одржали су веома запажен заједнички концерт.

- Одржана смотри народног стваралаштва „Распевано Драгачево“.

- Одржане прве школске олимпијске игре. Свеукупни победник: ОШ у Гучи. У мушкој конкуренцији најбољи су били ђаци из Гуче, а женској из Котраже. Појединачно: Ивана Сеничанин из Котраже и Игор Топаловић из Гуче.

- Проглашени најбољи клубови и спортисти општине Лучани: ФК „Младост“ из Лучана, женска одбојкашка екипа „Лучани“, сеоска екипа - „Горушица“ из Виче, Петар Шибинац, фудбалер „Овчара“ из Марковице, интернационални мајстор Марија Ракић, шахисткиња „Јелице“ из Горачића. Најбољи спортски радник: Бранко Мапаревић из Лучана, а заслужни спортски радник: Љубодраг Лаки Станић из Гуче. Најбоља млада спортисткиња: Невена Лазовић из Каоне. Специјална признања: ФК „Драгачево“ из Гуче (осам деценија постојања) и Карате клуб „Младост“ из Лучана.

- Објављене су књиге: **Богосав Живковић** у Драгачеву Нике – Николе Стојића и Јовише М. Славковића, **Академик Миленко Шушић – животи рад** др Бранка Ковачевића, академика Миљенка Перића и др Светислава Љ. Марковића

(саиздавач: Основна школа у Гучи), **Плави месец** Раде Новаковић, а Библиотека општине Лучани издавач је књига: **Горачићка буна 1893. године** Радована М. Маринковића и Зорана Маринковића, **Јесење лишће** Нике – Николе Стојића, **Зеквићи са Гласинца** Млађена Зеквића и **Педагошка виђења и искуства** Жарка Симеуновића.

- Драгачевски трубачи гостовали су у: Кучеву, Београду, Дравограду (Словенија) и Бриселу (Белгија).

- Одржана су предтакмичења на којима су одабрани најбољи оркестри за овогодишњи сабор трубача.

Т. БЕЛОШЕВИЋ

НАГРАДЕ САБОРУ ТРУБАЧА

Сабор је добио неколико најпрестижнијих награда:

- На 45. међународном сајму туризма у Новом Саду проглашен је за најбољу туристичку манифестацију у Србији у 2012. години.

- „Златно туристичко срце“ у категорији Најбоља туристичка манифестација југоисточне Европе међународне патроле Сацен интернационала.

- Престижни амерички часопис Time 28. јануара 2013. објавио је текст „Пет догађаја које не смеете пропустити у 2013. години“ уврстивши сабор трубача на треће место.

Преминуо ђесник
Славимир Славо Николић

**БИО ЈЕ ГЛАС
НАРОДА**

На гробљу у родним Зекама, 22. јула 2013. сахрањен је **Славимир Славо Николић**, земљорадник, члан Удружења књижевника Србије, културни посленик.

Свет је угледао 1926. године у породици Николић, која је српској култури даровала: Милосава, пица дневника из

Првог светског рата, и његову децу: Милију, доктор књижевних наука и универзитетског професора, Радојка, књижевника и истраживача, и Емилију, поетесу.

После завршене основне школе, остао је да живи у оном селу, да обрађује земљу, али је и писао песме, бележио народне умтоврине и по васцелој Србији другоао са најумнијим главама. Николићеву поезију високо су оцењивала његова песничка сабраћа: Бранко В. Радичевић, Ника Никола Стојић, Радомир Андрић, Миладин Вукосаљевић... Писао је посвећенице љубави према родној грудии, слободарству и природу – „под шајкачом“, како је истицао, а речи су му биле биране. Посебно је певао о труби – српској, ратничкој и слободарској, саборској и сватовској. Био је, једне године, домаћин Драгачевског сабора трубача. Узвишено је туговао због напуштених домова у Драгачеву, у српским селима уопште.

Уз све друго, Николић је био књигољубац и даровит говорник – бираним речима опростно се од више стотина учесника у ослободилачким ратовима од 1912. до 1918. године, а погинулим је подигао, у Зекама, заједнички споменик.

Дуго је био на челу Црквеног одбора храма Светог Прокопија у Тињау.

Сарађивао је у бројним листовима, часописима, зборницима и електронским медијима. Стиховима се гласио на саборима народне духовности широм Србије.

Објавио је четири збирке песама: *Из џланских груди* (1981), *Поврашак џобедника* (1998), *Писано џод шајкачом* (2000) и *Зеочанке* (са сестром Емилијом, 2009).

IN MEMORIAM

**ПРИМ. ДР ДУШКО
ШУЛУБУРИЋ
(1957 – 2013)**

*Директор Дома здравља
у Лучанима– Гуча*

Данас су врхунски професионалци реткост међу нама. А он је био и више од тога. У њему се сабрала максимална одговорност, енергичност и жеља за сталним сазнањем о нечему новом у професији. Био је по природи свестран на начин добро и темељно школованог човека, у чијем образовању није било пречица нити импровизација. Често је на тренутак доносио муњевите одлуке, а да после свега за вечност стоне иза њих. У њему се на најбољи начин спојила теоријска поткованост, оперативна ефикасност и решеност да сваки могући проблем замени најбоље обављеним задатком.

Успео је за готово немогуће кратак период да заједно са својим сарадницима, здравствене установе и службу широм Драгачева подигне на врло висок ниво. С поносом је, када год је била прилика, истицао изузетну сарадњу са руководством општине и својим драгим сарадницима из водећих предузећа и привреде Драгачева.

Поносио се установом у којој је био директор, јер је наш и његов Дом здравља међу реткима у Србији добио високу оцену на провери квалитета. Његов несребична тежња ка новом и бољем видела се на делу.

Видело се на сваком кораку и да су др Душко Шулубурић струка и професија увек на првом месту. За грађане Драгачева безграничну вредност има његов хумани докторски рад који се испољавао на било ком месту да се нађе. Помисао на чињеницу колико је људских живота спасио, излечио, колико живота продужио адекватним професионалним приступима пацијентима, изазива безгранично дивљење и поштовање према њему.

Нека почива у миру.

ДРАГАЧЕВКА У НАСИ

Пише: Неда ПУНОШЕВАЦ

Из белог света, из Сједињених Америчких Држава, понекад стигне у родно Драгачево. Успела је у науци, а остала управо онака какву је знају у Драгачево: ненаметљива.

Драгана Танкосић рођена је 1968. године у Швајцарској, где су јој живели родитељи.

Кратак сусрет и – ево шта сам забележила...

Сећања на детињство у Гучи и Драгачеву?

Доселила сам се у Гучу када сам имала осам година. Увек се радо сећам школских дана, другара, учитеља, наставника и професора из основне и средње школе, јер сви они су део онога што сам ја данас. Овом приликом посебно бих се захвалила наставнику Рељи Симеуновићу и професору Данилу Беодранском, који су ме заинтересовали за физику. Увек се са осмехом, присетим друштва из Улице Милене Лазаревић, играња „школице“, одбојке, војске бицикла, петњи до Бјелице, првих одлазака у диско петком увече, првомајских уранака, учења уз шољицу кафе. И поред тога што је Гуча мало место, мислим да је моја генерација умела да нађе начина да се, поред школе, лепо забави и дружи.

Др Драгана Танкосић

Школовање у Београду и успеси у току школовања...

По завршетку средње школе, уписала сам студије на Физичком факултету у Београду и дипломирала 1994. године на Одсеку за теоријску и експерименталну физику. Исте године уписала сам постдипломске студије, најпре специјалистичке, а потом и магистарске, из физике Јонизованих гасова на Физичком факултету у Београду, које сам завршила у октобру 1996. одбраном магистарске тезе. Била сам стипендиста Министарства за науку и технологију Републике Србије. Такође, добитница сам годишње награде за научни рад младих за 2003. годину Астрономске опсерваторије у Београду.

Одлазак у Америку и даље напредовање у струци...

Након три године рада у Астрономској опсерваторији у Београду, у августу 2000. године сам отишла у Сједињене Америчке Државе (Хантсвил, Алабама), где сам примљена на постдипломске студије на Универзитету државе Алабама у том граду. Године 2004. завршила сам магистарске студије на Физичком факултету у Алабами и одмах наставила са докторским студијама на истом факултету. Докторат сам одbranila 2010. године.

Досадашње радно искуство?

Од јануара 1998. године била сам запослена у Астрономској опсерваторији у Београду. После неколико година, у звању научног сарадника, учествујем на пројектима Министарства за просвету и науку Републике Србије везаних за утјацај сударних процеса на спектре астрофизичке плазме. Од августа 2000. године на Универзитету у Алабами, под окриљем сарадње универзитета и Центра Америчке агенције за свемирска истраживања (НАСА) у том граду, прикључила сам се истраживачком тиму који се бави испитивањем оптичких и физичких карактеристика индивидуалних честица космичке и месечеве прашине, прво као студент постдипломаца, а затим и као истраживач сарадник. Тренутно сам стипендиста престижног Постдокторског програма Америчке агенције за свемирска истраживања (НАСА) у центру Хантсвил у Алабами, где и даље радим на истом пројекту.

Неке занимљивости из живота и рада...

Као једну од занимљивости поменула бих организовани одлазак мог разреда у посету Физичком факултету у Београду, Институту за физику и Институту за нуклеарне науке у Винчи на зимском распусту четврте године средње школе. Та посета била је од пресудног значаја да се одлучим за студије физике...

ПЕСНИЧКА ТРПЕЗА

Година 1970. Сабор десети. Први јубилеј Сабора. Поред трубаца, изворних певачких и играчких група, изложби локалне привреде, свадбарског купуса, врућег са роштиља и рава, белог мрса, проје, себице и прелеченице, и других драгачевских специјалитета, на Сабору први пут гостују самоуки сликари и вајари из целе Србије, као и песници са села. Преко хиљаду слика и вајарских радова изложено је у згради и парку Основне школе. Богосав Живковић се рукује са Јанком Брашићем, а заједно са Мартином Јонашем и Зузаном Халуповом. Са њима се рукује драгачевски сликар Предрог Радовановић. Поздрављају их и наш песник са села Славо Николић и чланови дружине сељака песника „Сунцокрет“. Међу сликама и вајарским радовима у парку школе песници говоре своје стихове. Парк и Школа пуни гостују.

А увече, у просторијама тадашњег Дома културе, приређено је посебно песничко вече. Око велике трпезе поседали су сви песници. Маса народа стајала је око вих.

Директор Дома и Сабора „Живомир Тодосијевић“, поздравно је скуп и отворио песничко посело. Из велике чутуре попио је неколико гутљаја ракије и поздравно сељака песника Момчила Тешинца из Глумча крај Пожеге. Он је изговорио једну своју песму, пиную из чутуре и дао је даље. То исто радили су Обрен Пејвовић, Петар Бељакковић, Милен Јововић, Милош Луковић, Радомир Рубаковић, Милутин Бељакковић, Драган Сарачевић, Бора Симић, а није изостајао Добрица Ерић... Њима смо се придружили ја и Радован М. Маринковић. Чутура је и до нас стигла.

И тако у круг. Песник, песма, чутура. Песници све гласници, чутура све празнија, народ све бучнији.

И шта рећи: вече је трајало колико и ракија из чутуре.

Ника – Никола СТОЈИЋ

ПРИЗНАЊА ЗАСЛУЖНИМ

Традиционално, и ове године обележен је Дан општине Лучани, 10. јун. Свечаности нису биле само у знаку подсећања на дан када су српски устаници 1815. године извојевали сјајну победу над Турцима у Ртарима, већ и у знаку истицања постигнућа људи овог дела Србије у нашем времену.

Најпре су на споменик у Ртарима, месту тријумфа српског оружја 1815. године, положен венац незаборавка, а потом је у Центру за културу и спорт у Гучи, одржана свечана седница Скупштине општине, на којој су говорили њен председник Драган Шушић и првоначелник општински Младомир Сретеновић. Није изостао ни уметнички програм, у коме су учествовали: Црквено – варошки хор „Свети Сава“ из Лучана, чланови Културно – уметничког друштва „Абрашевић“ и трубачки оркестар Дејана Јевђића из Пожеге. Код Споменика трубачу, у цен-

тру Гуче пригодан програм извели су малишани из Предшколске установе „Наша радост“.

НАГРАДЕ

Уручена су општинска признања заслужним појединцима и организацијама за велики допринос у напређењу локалне самоуправе.

Највеће признање, Повељу „10. јун“, добио је Слободан Марковић из Гуче за постигнућа у раду Полицијске управе у овој општини и старање о безбедности учесника Драгачевског сабора трубачу у Гучи.

Добитници Плакете „10. јун“ су: Драган Басарић, истакнути вођар из Губереваца, Радоје Милутиновић, радник Црвеног крста у Гучи, и Основна школа „Милан Благојевић“ у Лучанима.

Признања „10. јун“ добили су: Пошта у Каони, Фудбалски клуб „Овчар“ из Марковице, породица Седларевић из Драгачице, Млекарка „Гај“ у Горачићима и Недељко Кузмановић из Дљина.

У име свих добитника на добијеним признањима захваљује се Слободан Марковић, посебно наглашавајући да је задовољан на томе што је локална самоуправа препознала успешан рад Полицијске станице, на чијем је челу.

Овом приликом уручена су и признања и књиге ученицима основних и средњих школа, који су носници Вукове дипломе (њих је 20) и пехари победницима Прве школске олимпијаде, одржане 18. маја у Гучи.

ШКОЛИ ИМЕ ВЕЛИКОГ НАУЧНИКА

Од 10. јуна Основна школа у Гучи носи име свог бившег ђака, у свету познатог научника Миленка Шушића, (1925–2006), редовног члана Српске академије наука и уметности и бројних светских научних институција. О овом великану, на свечаности је говорио академик Миљенко Перич.

Младомир Сретеновић, председник општине, и Љљана Ковачевић, директор Основне школе у Гучи, открили су бисту Миленка Шушића, рад академског вајара Горана Чпајка.

Биста је постављена пред улазом у школску зграду.

Свечаности су присуствовали бројни гости, међу којима и чланови Српске академије наука и уметности. Ученици школе пригодним рециталом упознали су присутне са најзначајнијим моментима из живота и рада покојног Миленка Шушића. Д. Т.

Свечаност у Горачићима

НЕЗАБОРАВ ЗА БРАНИТЕЉЕ ОПШТИНСКЕ САМОУПРАВЕ

У организацији Центра за културу и спорт општине Лучани у Гучи у Горачићима је 18. маја обележена сто двадесета годишњица Горачићке буне, у знак сећања на 18 сељака из Горачића, Губереваца и Живице, бранилаца општинске самоуправе, које је, по налогу тадашње српске владе, убила војска. У историографији тај догађај познат је као Горачићка buna, а уствари мештани се тада нису бунили ни против кога, већ су бранили своју законито изабрану општинску управу. Уједно, бранили су грађанска права и слободе, важећи српски устав и законе. Заправо, да жеља народа буде – закон!

Свечаност је одржана у двористишту меморијалног музеја, општинске зграде из 1893. године. Код споменика погинулих парастос је служио парох Горан Јанковић. Уз полагање венаца, о погинулих сељака, једном од најдраматичнијих догађаја у Србији под крај XIX века, појао је уз гусле Млађен Зековић из Чачка. Подсећајући на епитафе са споменика погубалаца, у којима се каже да нема живота без слободе, у присуству потомака погинулих, представника локалне самоуправе и бројних гостију, о догађају који се збио пре сто двадесет година беседио је књижевник Радован М. Маринковић. Нову музејску поставку (аутори: Јана Јуреш, професор, и Снежана Шапоњић – Ашанин, етнолог, обе из Чачка) отворио је Младомир Сретеновић, председник општине Лучани. Овај подухват финансирала су: Министарство културе у Влади Републике Србије и општина Лучани.

Уследило је представљање монографије Горачићка buna 1893. године, коју потписују двојица Маринковића, отац и син, Радован и Зоран, публициста. Високе оцене ове књиге узорне документационе основе изрекли су Неда Пуношевац, професор из Гуче, Бранко Ковачевић, доктор педагошких наука из Чачка, и Ника – Никола Стојић, књижевник из Гуче (рецензент). Издавач је Библиотека општине Лучани у Гучи. Са потписима њених аутора, књига је дарована свим учесницима на овој свечаности. Д. Т.

КОРПА ПУНА РАДОСТИ

**Познаништво са Снежаном Раковић Костић, која свој свеш завијаја
преноси на сликарска њлајна**

При обележавању сто двадесете годишњице Горачићке буне (из 1893), у Горачићима је самосталну изложбу слика имала Снежана Костић (девојачко: Раковић), која је у овом селу свет угледала 1956. По професији је електроинжењер и инжењер индустријског менаџмента. Ради у Електродистрибуцији у Гучи. Председник је Управног одбора Удружења самоуких сликара и вајара Драгачева.

Сликарством се бави од 1997. године. Најпре је сликала на стаклу и дрвету, потом на платну. Аутор је преко 300 слика, које је излагала, самостално или колективно, у Дрвограду (Словенија), Крагујевцу, Чачку, Ивањици, Тополи, Краљеву, Смедереву, Паранину, Пожеги, Косјерићу, Чајетини, Златибору, Београду, Ковачици, Ришком венцу, Копаонику, Дероњама, Сокобањи, Пожаревцу, Горњем Милановцу и Гучи. Њене слике налазе се у приватним колекцијама у Краљеву, Врњачкој Бањи, Зајечару, Рашки, Трстенику, Нишу, Тополи, Горњој Трпци, Београду, Кикинди, Чачку, Ужицу, Гучи, Паранину, Новом Саду, Крагујевцу, Барајеву, Сарајеву, Приједору, Јагодини, Лучанима, Скопљу, Загребу, Херцег Новом, али и у Канади, Црној Гори, Немачкој, Словенији, Македонији, Шведској, Енглеској и Хрватској.

О својим стваралачким авантурама каже:

– Сликање је за мене пут у небо, у град светлости. Сваким покретом четкице осветљавам пут, грејем срце и покрећем душу ка небеској сили...

А, мотиви њених слика углавном су завичајни.

У овом броју нашег листа доносимо репродукције слика које су биле изложене у Горачићима.

ПОДСТИЦАЈНИЦА И УСМЕРЕНИЦА

(Жарко Симеуновић, „Педагошка виђења и искушња“, Библиотека ојшћине Лучани, Гуча, 2013)

Познат по томе што је непрекидно трагао за изазовима усмереним ка племенитом циљу – да настава српског језика и књижевности буде истовремено и стручна и за њаке занимљива, Жарко Симеуновић је своја педагошка искушња преточио и у посебну књигу. Ома није приручник у правом смислу, већ подстицајница, инспираторка и усмереница за просветара. А и у тумачењу књижевних дела, аутор је остварио и педагошки и есејистички приступ, што је умеће своје врсте.

Део Симеуновићеве књиге заузимају и коментари просветне политике у Србији. Иако раније писани, они нису ништа изгубили од актуелности и у данашње време.

ОПЕТ НИШЧИ СУДЕ ВЕЛИКИМА

Његошева годишњица

Над Црном Гором бесни
невреме:
олуја као ала риче и руши.
Муње љутите севају и парају
мрачно небо над Цетињем.
Громови потресају небо и
земљу
и ломе зубе о љути камен.
Ловћена:
праште и зуби и камен.

Владика Раде полази на пут.
На њега ништа не носи,
осим чојства и јунаштва
и велике љубави према Богу
и Човеку.

Зачу се наједном божанска
труба.
Муња запара и осветли небо.
Рука показа на врх Ловћена,
на капелу коју је Његош
подигао
Светом Петру Цетињском.

Владика је разумео поруку.
Мирно се прекрстио и помолито.
Рекао је: „Ту ћу“.

Не би му суђено да ту,
по жељи,
на миру вечно почива:
шест пута су га из гроба
копали
и у друге гробове полагаали.
И данас, мимо последње жеље,
лежи заробљен у туђем камену
– грдне ли брукe и срамоте.

Око њега данас се гложимо,
светло име у свађи кољамо,
развличимо кости Владичине:
Да л' су српске или
црногорске?

У памет се, и Срби, и
Црногорци!
Што чините до Бога милога!

У Гучи, уочи Видовдана, 2013.

Ника – Никола СТОЈИЋ

WESTERN UNION **WU**
moving money for better
U BANKAMA
ISPLATA U EVRIMA!
011 / 3 262 360 WWW.WU.CO.JS

ДРАГИ САБОРАШИ, И ОВОГА ПУТА
ДАРОВАЋЕМО НАЈБОЉЕГ ТРУБАЧА
ОМЛАДИНСКОГ УЗРАСТА.
ВЕРУЈЕМО: СВИМА ЋЕ СРЦЕ
ОПЛЕМЕНИТИ ЊЕГОВО
МАЈСТОРСКО МУЗИЦИРАЊЕ.

ТУРИСТИЧКЕ НОВИНЕ
славе 60 година рада
и награђују најбољи
пионирски оркестар
53. Сабора у Гучи

ТРУБАЧИ ИЗ СРБИЈЕ И СВЕТА,
ЖЕЛИМО ДА СВИ ПОБЕДИТЕ НА
НАЈВЕЋЕМ ТРУБАЧКОМ САБОРУ
НА СВЕТУ.
СА НАМА И ВАМА ЋЕ
САБОРОВАТИ
СВИ ДОБРИ ЉУДИ!

„RINGIER“ AKSEL
ДОО БЕОГРАД
– БЛИЦ

ДАРУЈЕ НАЈБОЉИ
ОМЛАДИНСКИ ОРКЕСТАР

МИ СМО СА ВАМА,
ВИ СА НАМА!
...УВЕК!

ЋАРИЋ ФОНДАЦИЈА
ДАРУЈЕ ШТАФЕТУ
„ДРАГАЧЕВСКИ
ПОБЕДНИК“.
ДОБРО ДОШАЈ
У ГУЧУ!

ДНЕВНЕ НОВИНЕ
Kurir

ДАРУЈЕМО НАГРАДЕ ОНИМА КОЈИ
ЋЕ СВИМ САБОРАШИМА ОЗАРИТИ
ДУШУ: НАЈБОЉЕМ ТРУБАЧУ НА
МЕЂУНАРОДНОМ ТАКМИЧЕЊУ,
НАЈНАДАХНУТИЈЕМ ЗДРАВичАРУ И
ОНИМА КОЈИ СЕ ДИЧЕ НАЈЛЕПШОМ
НАРОДНОМ НОШЊОМ.
САБОРНО ЋЕМО САБОРИСАТИ У
ГУЧИ, ОПШТИНИ ЛУЧАНИ,
У ДРАГАЧЕВУ.

ДАНГРАФ, ЛИСТ **Danas**

ПОШТОВАНИ САБОРАШИ СА СВИХ СТРАНА
СВЕТА! ЧИТАЈТЕ ДАНАС, ЈЕР НИСМО ОД ЛУЧЕ,
ЧИТАЈТЕ ДАНАС – НА УЛИЦАМА ГУЧЕ. НАША
НАГРАДА „ОД ЗЛАТА ЈАБУКА“ И ОВЕ ГОДИНЕ
ПРИПАШЉЕ ОРКЕСТРУ КОЈИ НА
ДРАГАЧЕВСКОМ САБОРУ ТРУБАЧА ПРИКАЖЕ
НАЈИЗВОРНИЈЕ МУЗИЦИРАЊЕ, ЈЕР ЈЕ ДАНАС
КАО НАЈУТИЦАНИЈИ И НАЈЦИТИРАНИЈИ
ДНЕВНИ ЛИСТ У СРБИЈИ УВЕК УЗ НАЈБОЉЕ И
ОНЕ КОЈИ ПРОМОВИШУ ПРАВЕ УМЕТНИЧКЕ
ВРЕДНОСТИ. ЛЕП ПРОВОД И УЖИВАЈТЕ УЗ
НАЈБОЉЕ СРПСКЕ И СВЕТСКЕ ТРУБАЧЕ!

ДУХОВНИЦЕ

Казивала **БОРИКА ГЛAVOVIЋИЋ**,
(Граб, 1912 – Атеница, 1982)

ЛЕГЕНДЕ

ВРЕЛА

Прича се да је некада давно Петковића/Бодића врело у Горачићима било богато водом. Из њега је истицао Дубоки поток.

С пролећа, око врела су се окупљали хајдуци. На Дубоком потоку била је Ајдучка воденица, где су хајдуци од воденичара узимали хлеб и плаћали га дукатима.

Турци су за ово некако сазнали, па су врело затрпали полуткама-сланине.

Седам дана после тога чучала је планина Јелица.

Осмог дана вода је избила с друге стране планине Јелице, у Атеници.

Тако је настало врело Атеничке ријеке.

Петковића врело, због тога, данас има мало воде.

ШЉЕПАЈА

Код манастира Стјеника, у планини Јелици, постојала је велика пећина. У њој су живели испосници, понекад боравили и хајдуци.

После буне у Трнави и Горачићима (1814), у пећину су дошли људи Аши Продана и доијеђи силно благо. Благо су оставили у пећини, коју су зазидали.

Надали су се повратку.

Више се никад нису вратили да узму благо.

Оно је у пећини Шљепаји, за коју нико не зна где се налази.

(Ово је прича Срећко Зимовић, из Горачића).

ПОРОТИНЕ

Кнез Богих делио је правду сељацима на већој утрини у Расовцу.

У пороти су били, са њим, седобради старци из сваког рода.

Ту је доста људи и жена убијено.

Поротине су залиствене крљуц.

Све се то догађало на потесу Поротине.

КЛЕТВЕ ЧИНИЛИЦАМА

Оне жене које бенџијима нешто ураде од комшинкина крана изгуби млијеко или да сир добије црвенило, проклињане су овако:

● Млијеко ти се, дабогда, пробурљало!

● Кад кајмачила, не кајмачило ти се!

● Кад сирила, не сирило ти се!

● Карлица ти се преврнула!

● Кајмак ти се учрв'o!

● Сир ти се црвенио к' црвена паприка!

● Дабогда ти липсала и звона и брена!

ЗАКЛЕТВЕ

Да бисмо потврдили ово што кажемо, ми се Срби овако закљичемо:

Аранђеловдана ми, моје крсне славе.

Божјије ми мајке.

Верџе ми Христове.

Гроба ми.

Деце ми.

Ђурђевдана ми.

Еиђе ми на свадби не певале.

Жаркога ми Сунца.

Земља ме не примила.

Јединог ми Бога.

Кунем ти се у све на свету.

'Леба ми и соли.

Љубави ми.

Мајчиног ми млека.

Не видео своје куће.

Њива ми не родила.

Оба ми ока у глави.

Причешћа ми.

Руке ми отпале.

Зудњег ми дана.

Тако ми умрлог часа.

Ђерке ми остале уседелице.

Урнула ми се земља

на гробу.

Фукара постао.

Христа ми Бога.

Црква ме не примила.

Цркама ми славског.

Џибра ми се у каџи

преврнула.

Што радио, не вајдно.

ПОСЛОВИЦЕ

● Не буди луч за сваку варту.

● Није разбој само за ткање ћилима!

● Ако неко кука, није кукавица.

● Празно буре не пева.

● Нема друма без ума.

● Мртв не љуби, њега целивају.

● Кућу кућом чини кућаница.

● Нису криви обојди што су шуљи онаници.

● Није сваки суварак за угарак.

● Прошће не чува авлију.

● Без бургије нема ћупрује.

УКРАТКО

Бележимо објављивање књига у којима је и Драгачево заступљено:

● У календару *Даница* Вукове задужбине за 2013. годину објављени су прилози мр Гроздана Комадинић (о љубавним песмама из Драгачева) и Радована М. Маринковића (о споменцима мајсторима старих, заборављених народних заната).

● Издавачка кућа „Легенда“ у Чачку објавила је (2012) књигу хаику поезије *Завешти илес* Верике Тадић, члана Удружења књижевника Србије, која је рођена у Доњем Дубцу.

● Публицисти Делимир В. Стишовић и Милан Р. Милошевић потписују родословну монографију *Брашћиво Караклаја из Шареника* (2012), у коју су унете и родословне таблице Караклајлића у Миросалцима и Зеоклама и Мишовића – Караклаја у Доњој Краварци.

● Библиотека општине Лучани у Гучи издавач је родословне монографије *Зековићи са Глашаница* (2012) у којој су и подаци о припадницима овог рода који живе у чачанском крају.

● Издавачка кућа „Легенда“ у Чачку и Центар за културу и спорт општине Лучани у Гучи објавили су (2013) књигу сентенци *Причесна врашћ* Верике Тадић.

● Издавачка кућа „Арт запис“ у Београду објавила је репрезентативну монографију *Славомира Војиновића Снови у боји/самоуки сликари Србије*, у којој су заступљени и чланови Удружења самоуких сликара и вајара Драгачева: Мирослав Вербатовић Вербат, Јовиша М. Славковић и Славка Тошић. Поред биографских података и оцена стручњака о њиховом стваралаштву, штампане су и репродукције њихових слика у колору, а о Вербату и песма Радована М. Маринковића.

● Огранак Вукове задужбине у Чачку и Центар за културу и спорт општине Лучани у Гучи објавили су зборку песама *Сузе лањског снјега* др Драгутина А. Букића, универзитетског професора и песника из Чачка.

КАПИТАЛНО ДЕЛО

(Др Бранко Ковачевић, академик Миленко Перућ и др Светислав Ј. Марковић, Живој и дело академика Миленка Шушића, ојшћина Лучани и Основна школа у Гучи, 2012)

Године 1992. др Бранко Ковачевић објавио је монографију Академик Миленко Шушић, у којој је расветлио живот и дело овог универзитетског професора и угледног члана Српске академије наука и уметности. Шушић је тада био жив...

Шушић је рођен у Гучи 1925, преминуо је у Београду 2006, а сахрањен у родном месту. Међу физиокохемичарима света уживао је висок углед као научник. Био је члан Српског хемичког друштва, Међународног електрохемичког друштва, Интернационалног удружења за зоолит.

Нову књигу о овом великану српске науке потписују: др Бранко Ковачевић, академик Миленко Перућ и др Светислав Ј. Марковић посебно указујући на његову педагошку праксу, научни рад и међународну афирмацију, а не изостају ни библиографија његових радова и патената.

Ту су и оцене еминентних научника о Шушићевом стваралаштву. Ево неких:

Академик Павле Савић: „Као научни радник Шушић спада у генерацију првих сарадника Института за нуклеарне науке „Борис Кидрић“ у Винчи и тиме пионира нуклеарне хемије и физионог продукта у нашој земљи. Његов најмаркантнији прилог тој области је примена аскорбинске киселине у аналитичкој хемији за одређивање садржаја урана у једињенима. То му је био предмет докторске дисертације и, у том периоду, најзначајнији допринос науци, по којој оценио као стручњака код кога је Миленко Шушић радио.“

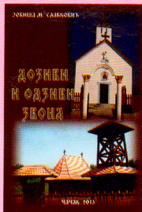
Академик Славко Ментус: „Упркос ореолу величине који га је окруживао (већ као почетник у Винчи стекао је светску реутацију у области хемије урана, професор, академик, први сарадник Павла Савића) његов непосредни приступ чинио је да се сарадници са њим осећају као са најбољим другом...“

Знаменити Драгачевац, Миленко Шушић заслужио је да се о њему напише ово капитално дело.

Р. М. М.

ОБНОВЉЕНЕ БОГОМОЉЕ

(Јовиша М. Славковић, Дозиви и огзиви згона цркве у Чакаревићима и цркве у Косћићима, АушоЧачак и Шталаирија Бајин, Чачак, 2013)

Полету обнове у минулим вековима порушених православних храмова у нас придружио се и истакнути чачански привредник Миленко Костић, звани Коле, рођен у Котражи, пореклом из Ртију. И, тако су ослобођене – да се у њима врши богодољење, да се поја у славу Свевишег, Богороднице, Исуса Христа и Светог Саве, наравно и патрона ових храмова, котрашка црква и у Чакаревићима; посвећена је Светом Пантелејмону, и ринаса, на потесу Костић; посвећена је Светом Илији. Оба храма не само да су обновљена, већ и живописана, са делим иконостасима.

Аутор ове књиге није расветлио само обнову цркава, већ је понирио и у њихову прошлост служећи се, истина оскудно, литературом, документима и епитафима са споменика, не занемарујући ни народна предања.

Славковић је, што је у овим приликама нормално, расветлио и прошлост киторовог рода, сачињавајући и родословне таблице, довољно информативне за обичног знатилењика.

Р. М. М.

ДРАГАЧЕВАЦ – ЗНАМЕНИТИ ЧАЧАНИН

(Радован М. Маринковић и Младомир Тодоровић, Велики ђреседник мале вароши, Међуојшћински историјски архив, Чачак, 2013)

Веселин Миликић је можда најзнаменитији председник варошке чачанске општине. Рођен је у Брезовицима 1859, крштен у Каони, где је изучио основну школу. Био је бакалин/трговац у Чачку и истакнута политичка личност, један од челника Радикалне странке. Два пута је биран за народног посланика, а био је председник општине чачанске од 1906. до 1914. године (са крајним прекидом). Дао је изузетан допринос прерастању Чачка од вароши до града.

Један је од оснивача Радничко-занатског болесничког фонда (1889), оснивач Чачанске задруге за међусобно помагање и штедњу (1892), председник Одбора за скупљање помоћи породицама погинулих у Горачишкој буји 1893. године и одбора за подизање споменика тим људима, оснивач Кола Јахача „Кнез Михаило“ (1894), члан управе Српског електричног друштва „Овчар и Каола“ за изградњу хидроелектране у Овчарско-кабларској клисури (1901), градитељ цркве у Праванима (1903). На његову иницијативу у Чачку је отворена Женска гимназија, подигнута градска клиника, добијен први телефон, саграђена железничка станица и болница, отворена Женска занатска школа (1907), основан Олимпијски клуб (1911), саграђен Соколски дом и Женска занатска школа, прокопан пут Чачак – Гуча преко Граба, осавремењен пут Забалае – Жељевца – Рајач – Брезовице – Каона (1911). Био је, поред осталог, оснивач (1914) Привредне банке у овом граду (1914).

Миликића је 1914. године, из користољубља, убио један услужни војник, родом из драгачевских Зеока.

З. М.

ОЧИ СОКОЛОВЕ

(Јовиша М. Славковић, Стрелачки клуб „Драгачево“, 1932–2012, Гуча, 2013)

Навршило се осам деценија од оснивања Стрелачког клуба „Драгачево“ у Гучи. Неутврђеног датума 1932. године окупили су се поклонници стрелаштва, најистакнутији људи среза драгачевског и изабрали прву управу овог витешког друштва. За председника – Миљивоја Вучковића, шефа финансијске управе у Начелству среза драгачевског. О оснивању, развоју и успесима ове дружине мању монографију написао је књижевник Јовиша М. Славковић. При том аутор је посебно указао на заслуге спортисте – људе ока соколовог, а нису заборављени ни тренери, ни клубски челници. Издавач је Стрелачки клуб „Драгачево“.

ДРАГАЧЕВЦИ - СТАРИ ЧАЧАНСКИ ПРЕДСЕДНИЦИ

(Радош Ж. Машаревић, Први зграђани Чачка 1839 – 1914, Међуојштински историјски архив, Чачак, 2012)

Од како су у Србији, 1839. године, основане општине, па до Првог светског рата (1914) за прве грађане Чачка бирали су 34 узорна грађанина. Ммеђу њима била су и шесторица Драгачеваца.

Од 1851. до 1853. године председник чачанске општине био је Вук Радовић (? – 1855), рођен у Горачицима, трговац. Године 1843. био је посланик у Народној скупштини Србије.

Два пута – 1858. и 1864. године за председника општине чачанске бирали су Спасоје Тајић (1820 – 1875), трговац, рођен у Пухову. Посланички мандат био му је поверен 1875. године.

Петар Николић (1856 – 1911), трговац, банкар и млинар, пореклом је из Горачица од рода Ружичића. За председника општине чачанске бирали су га 1883, а био је народни посланик 1888, 1889. и 1893. године.

Аксентије Ружић (1866 – 1907), трговац, родом из Негришора, био је вршилац дужности председника општине чачанске 1897. године.

Јанко Ерић (1861 – 1912), рођен у Гучи, трговац, бирали су га за председника општине чачанске 1902. године.

Најпознатији међу њима био је Веселин Миликић (1859 – 1914), рођен у Брезовицама, трговац, о коме је објављена посебна књига.

СВЕПЕСМА

(Ника – Никола Стојић, Јесење лишће, Библиотека ојштинске Лучани, Гуча, 2012)

Наравно да нећу рећи ништа ново ако посведочим, као један од затиченика песничких магија, о то давно познато – да сваки истински песник, у свом стваралачком веку, испише само једну, једину песму: снованку, душеведочанку. Одбранку од заборава – да нова нада васкрсава.

Такву песму денцијема издушује и Ника – Никола Стојић.

Песму, радованку рађања, али и својења животних рачуна. Свеједно да ли је она аутобиографица, чежљованка, елегичанка, љубованка, друмованка, саборванка или домовања.

У „случају“ Нике – Николе Стојића, она је, у својој бити – крајпутаница. Али, и животонаданица.

Таква је и када љубав свије и када љубаво тугује. И када се бивствовању радује. И када душевно тихује. Сва је гласница земље драгачевске, која је, уједно, племенита мајчица Србија троморавка.

Управо зато, та песма је свадбеница, саборашица, али и – поменица и опоменца. Отворена књига трајања и сећања, памћеница која љубав сања, поклања и дозива нова радовања.

Стојићева песма чедно свије и када саборује. Знак је невремена у песниковом времену.

Р. М. М.

РИЗНИЦА ЗНАМЕНИТОГ ВАЈАРА

(Ника – Никола Стојић и Јовиша М. Славоковић, Богосав Живковић у Драгачеву, Центар за културу и сториј ојштинске Лучани, Гуча, 2013)

Богосав Живковић (1920 – 2005) из села Лесковца код Степојева, најпознатији српски вајар самочуар, чијим су се остварењима дивили стручњаци у највећим светским галеријама, оставио је неизбрисиве трагове и у култури Драгачева. Сам и са својим ученицима, од 1970. године, дакле Десетог драгачевског сабора трубаца, исклесав је у камену пешчару бројне монументалне скулптуре, које красе парк Основне школе у Гучи, али и два обелиска – на друму Гуча – Чачак и у Доњем Дубњу, који речито сведоче да су се у Живковићу, како су писали еминентни историчари уметности, књижевници и новинари, наталожили векови људског трајања и опстајања.

Каталожка монографија, богата је илустрована фотографијама свих Живковићевих (и његових ученика) остварења која се налазе у Драгачеву.

ДУХОВНА ЧИТАНКА

(Српски народни календар за јршину 2013. годину, јрредели Радован М. Маринковић и Слобода Чворовић, Агенција „Чворак“, Чачак, 2012)

По традицији, и нова, дведесета, свеска Српског народног календара (за 2013. годину) Агенције „Чворак“ садржином је окренута и Драгачеву: више прилога потписују приређивачи, Радован М. Маринковић и Слобода Чворовић, а од Драгачеваца још и Ника – Никола Стојић и Зоран Маринковић. Не изостају народне духовне творевине више казивача из Драгачева.

Остали садржаји су, као и у претходним свескама: од православног календара, српских слава, Срба светитеља и српских светлишта, до песничких заветашања, разбирбиге и рецепата јела.

Ликовне прилоге потписују Мирослав Бергатовић, Слава Тонић и Драгослав Илић, чланови Удружења самоуких сликара и вајара Драгачева.

БИОГРАФСКА МОНОГРАФИЈА

(Миличко П. Милекић, Доња Краварица/Расветљење јршлостоји, III, Библиотека ојштинске Лучани, Гуча, 2012)

Настављајући своју серију монографија о Доњој Краварици, Миличко П. Милекић објавио је трећу књигу, која обухвата: просвету, биографске податке свих који су завршили средње, високе школе и факултете, леу одсељених Доњокраваричана која су завршила студије, затим: физичку културу, спорт, лавство, риболов и здравство.

Све то аутор је зналачки уткао у књигу, завичају читанку, која говори о селу и његовим људима, обичним смртницима, али и онима који су се винули у врхове стваралаштва и науке, ратништва и политике. За све њих испишао је – а много их је! – основне биографске податке, не ретко и њихове духовне и друге особене карактеристике. Биографије оличника су свеобухватније, што је и разумљиво. Толико их је да се од њиховог именованца може уобличити, не мала по обиму, посебна књига.

СПОМЕНАРКА

(Радован М. Маринковић, Трубачки сјоменар, Штудио за дизајн, Чачак, 2013)

Исписа, ево, душом испева ову споменарку – ко би други? – један од најтрубачкијих сабораша.

Са трубачима и трубачким саборницима другоако је од како се труба саборски огласи у Гучи. И, ко зна колико пута то другоако опесмио. Башка што је – више него било ко! – драгачевске трубачке светковине слави у штампи и електронским медијима! Башка у више монографија!

Са Предрогом Раовићем објавио је и прву књигу о трубачком сабору (1970).

У ову споменарку уврстио је и неке раније објављене додајући нове похвалнице њим (мало их је!) и мртвим (већина саборника и капелника), па је ова по обиму мала књига – велика незаборавница.

J. M. C.

У ЧАРОБНОМ ВРТУ ДЕТИЊСТВА

(Јасмина Појовић, Снежанка, ђесме, Библиошека оашиштине Лучани, Гуча, 2012)

Како јагорчевине и зумбули цветају? Ко успева да поједе месец? Где спавају Сунце и звезде? Да ли јагањци бљејањем разговарају? Како то да стогона има сто ногу, а ја, брат и сестра, само по две? Ко вуче воз по шинама ако га не тегле коњи или волови? Коју моћ има телевизор да види што се све по белом свету дешава? Како ничу печурке? Зашто мрак није млак, већ – мрак?

Све ово питају радознала деца, загледаници, отворених очију, у чаролије и тајне свега што их окружује. Много питања. Премало одговора.

За децу много тајни, за родитеље, пошто немају одговоре, превише чуђења. Тако настаје ова поезија писана за децу. Децом писана.

КЊИГА ЖИВОМ ПИСЦУ

(Милован Гочманац, Одуховљени лирски сензибилишеш, „Свиштак“, Пожега, 2012)

Верница Тадић (Доњи Дубац, 1949) једини је књижевник из Драгачева о коме је објављена посебна књига. Аутор је Милован Гочманац, доктор књижевних и филолошких наука, а издавач „Свиштак“ из Пожеге.

Верница Тадић, члан Удружења књижевника Србије (живи у Чачку), потписује девет књига – песничких, прозних, есејистичких и гномских. Заступљена је у више зборника поезије, добитник престижних књижевних награда. Песме су јој превеођене на словачки, руски, немачки и шпански, а приче на словеначки. И у песмама, и у прози, и у сентенцама непрекидно се потврђује као осебујни стваралац, што др Гочманац посебно апострофира.

НОВИ ИЗВОРНИК

Из штампе је изашао 27. број Изворника, гласила Међуопштинског историјског архива у Чачку.

Поред других прилога, објављено је и неколико збирки документа који су (са научним апаратом) припремили Драгачевци или о Драгачеву. Радован М. Маринковић публикује текстер пореских глава Горачића, Губереваца и Живице из 1835. године, Зорица Матијевић ратни дневник учитеља Миодрага Р. Вујовића (рођеног у Горачићима 1892. године), исписан од 16. маја до 6. октобра 1918. године, Зоран Маринковић аутор је прилога о објављаној раду Земљорадничке потрошачке задруге у Горачићима 1942. године. Одговорни уредник је Јела Павловић.

ОГЛЕДАЛО ДУШЕ

(Жарко Зоћевић, Пуш у рајски живош, Штудио за дизајн, Чачак, 2012)

„Душом се пише, а умом слуша“, јер – „речи су огледало душе“. И, зато: „Причајмо отворено – да бисмо знали где смо“. На ком смо путу, јер „ко иде, може да стигне“, а „најпре ћеш стигћи ако си на правом путу“. Наћи тај пут мудрост је свеколика. Иначе, „живи свет је пут до савршенства – до човека“.

И на том путу „пламен осветљава циљ“. Ипак, ваља бити опрезан, па „оклономо пламен да би рука престала да гори“. То је физичка, а постоји и духовна рука, водитељка. Зато: „Напамет не – прескочићемо нешто, разумом!“ Опомена: „Паметно, па је све добро“, пошто „осећања говоре, а памет одлучује“, „потребе нас покрећу, а задовољства заустављају“. Нормално је, зато, „дружити се са здравим мислима“, а „дубоке мисли су ослонац“ за све, па „ако полазимо од себе, знаћемо границе свему“. Ипак, и ту опрез: „Иди до краја – да не би остао дужан!“

Умиа глава – зар не? – издушила ове разумнике. А, та мудра глава је Жарко Зоћевић, рођен 1937. године у драгачевској Рогачи, ветеринар у пензији.

ЗБОРНИК РАДОВА НАРОДНОГ МУЗЕЈА

Као и до сада, нова свеска Зборника радова Народного музеја у Чачку садржи и радове из прошлости Драгачева. Мр Катарина Дмитријевић обрадила је торквесе (посебну врсту огрлица) из бронзаног доба, пронађене у околини Чачка. Укупно их је 17, а сем неколико, све остале чувају се у Народном музеју у Чачку. У Драгачеву су пронађене (укупно осам) у Гучи, Лучанима, Турци, Крстацу и Котражи. Др Михаило Милинковић публикује сазнања до којих се дошло истраживањем Градине у Грабу на планини Јелици, где је, поред осталога, откривено неколико цркава и других објеката из рановизантијског периода, раног средњег века. Милинковић се, при томе, посебно осврће на налазе откривене 2010. и 2011. године.

Главни и одговорни уредник је Делфина Рајић.

МАГИЈА ЈЕЗИКА ОПАСНИЈА ОД СВИХ ЧАРОЛИЈА

Пише: мр ГРОЗДАНА КОМАДИНИЋ

Родбина су сва лица са којима се неко налази у међусобном сродству: рођаци, својте. Својте је у народу најчешће коришћена лексема. Народ је схватио значај очувања родбинских односа и велику моћ и велику улогу лепе речи: „Лепа реч гвоздена врата отвара“. Зато се потрудио да нађе што лепше, топлије речи којима ће везивати родбинске, посебно породичне односе. Сви односи међу људима су значајни, сва средства, али крвне везе од искона су најважније – да сачувају породицу и друге родбинске односе. Зато је створена богата родбинска лексика са доста хипокористика (речи из милоште) како би се створила психолошка атмосфера за љубав и разумевање. Да није тако, зар би млада која долази у нову кућу, непознату кућу, међу туђе људе, могла наденути родбини толико нових „презимена“ којима изражава жељу да је сви прихвате за члана породице и да је воле. Нека од тих „презимена“ за заову су: Сека, Сеица, Сеја, Љубичица, Милошцење, Шећербијели, Ружица, Голубица, Душица, Самозлато... Ова имена за заову имају психолошку основу, јер се често снахе и заове нису подносиле. Љубав према брату је највећа, па су заове биле љубоморне на снаху.

Родбинска лексика у Драгачеву је била веома богата, мада губљењем традиције и модернизацијом села нестаје. Народни говор се „поваршава“, а велики је утицај и страних језика, посебно енглеског, који намеће многе нове речи, бришући и смањујући традиционалну лексикку. Данас у жаргону је рофак и зет и брат од стрица, мада нису истог родбинског значења.

Жеља нам је да дамо значење основних лексема које одређују родбинску лексикку. Основна је – отац, основач породице. Дања колена су деца, прадеда, чукундеда, навридеда, пархупан, аскурфел, курфел (куиџел), курлбало, сукурдво, омжикур, курајбер. Од једног до другог колена рачуна се око 25 година.

Називи чланова породице и родбине по женској линији: мајка, кћерка, син, унуци, прауници, свекрва, заова, девери, зетови (по кћеркиној линији и по линији заова), браћа и сестре мајчине, њихова деца братанићи и сестричине. Њихови брачни другови: зетови и снаје. Деца од њих су унуцићи. Тетка братанићима и сестричицама је мајчина сестра. Њихова деца су јој унуци и прауници. Родитељи снаха и зетова су пријатељи, као и целокупна родбина, породица снахе и зета су пријатељи.

Много се водило рачуна у какву се кућу кћер удаје или из које се фамилије (породице) син жени. Посебно када се доводи снаха у кућу води се рачуна каква јој је мајка, ујаци, на кога ће деца личити. Због генетских особина и наслеђа, било је важно ко су ујаци, каква је ујаче-

вина. Ујаци су браћа мајке која заснива породицу. Деца удате сестре су сестрићи. Сестрићи су крвно веома повезани са ујацима и поштују се ујаци и сестрићи. Ујак је увек прва личност у традиционалним обредима. На свадби је старји сват и седи у врх собре.

Називи чланова родбине по женској линији: мајка је са оцем оснива породице. Мајка има имена из милоште: Мајчица, Лика, Мамица, Душица, Маја, Кева (жаргонски)... Мајкина линија: деца (синови и кћери), унуцићи, прауници, зетови и снаје, браћа и сестре мајке, ујаци и тетке, њихова деца сестрићи и сестричине, братанци и братаничине, њихови мужеви и жене су зетови и снаје, жена од брата – снаја, муж од сестре свак. Свастике су женине сестре зету. Сва деца од синова, кћери, сестричине, братанаца су унучад.

Родбина од ожењеног сина и удате кћери су пријатељи.

„Презимена“ за оца су: Тајо, Оцо, Господин, Стари, Бабо, Ђале и он је најважнија личност у кући, корен породице. Његови потомци: синови и кћери, унуци и прауници, браћа и снаје, њихова деца: братанићи и братаничине, а њихова деца унуцићи. Деца од два брата су братучеде и братучади. Њихови брачни другови су зетови и свастике.

Цела породица са женине и снајине стране су пријатељи.

Млада невеста, удавача, снаја. Снаха је чељаде које се удаје и долази у кућу за новог члана породице која ће рађањем деце проширити породицу. Довођење младе у нови дом је значајан чин. Многи обичаји се проводе како би се млада задржала у новом дому, ородила и слагала са мужем и осталим члановима породице.

У Драгачеву и осталим крајевима западне Србије позната је појава давања нових имена „презимена“ свим члановима породице и рођацима. За јетрову: Братима, Сеја, Дјеверина, Секоцвење, Сејованка, Милошцење. Презимена за девере: Браца, Брале, Браливоје, Милобрат, Дикобрат, Брацко, Бато, Ђешо, Дјеверић. „Презимена“ за свекре: Тата, Тајо, Вабо, Господин. Вук Караић је записао у Српском рјечнику анегдоту о „презимуњу“: Снаја је свекра звала Господин, па се чуло како снаја каже свекру: „Господине, иди догнај свиње“. „Презимена“ су давана и ближним комшијама, па кад је деди умрла жена једна комшиница, исто удовица је рекла: „Ја бих се радо удала за Брала“.

Данас у комуницирању се чује по која реч „тепања“ из милоште, али некадашња „презимена“ се више не дају и за њих млади не знају. Отишла су у историју језика, али трају код старијих који су их некада давали.

ЛАЛЕ

У сјомеи Власџимиру Вујовићу

Ем Вујовић, ем Властимир, ем Лале!
Онај, знаш, кога су трубе певале
... на гучком саборском трубишту.

Ем Вујовић, ем Властимир, ем Лале!
Онај, знаш, кога су трубе радовале
... на сваком сабору трубача.

Ем Вујовић, ем Властимир, ем Лале!
Онај, знаш, кога су трубе љубовале
... у вечном је ковачишту.

Ем Вујовић, ем Властимир, ем Лале!
Онај, знаш, кога су трубе сетовале
... и мртав сабориштем корача.

ПИСМО

Сенима Бранка В. Рагичевића Мачисџе

Иако си гроб, пишем ти!
Не мораш отпоздравити!
Гучко је саборско ратиште
постало трубно љубиште!

Цела се Србија засељачи!
Планета земља у шајкачи
звезде с небеса свлачи
на прса девици удавачи!
Твоја вечита пешадија
руменку пољуба испија!

Труби бојка, чује цео свет,
испуњавајући ти аманет:
Србија ратове тавне
замени за љубавне.

А, брате, роксују трубачи
и од пуне смрти јачи!

2013.

Чачак, 2012.

Радован М. МАРИНКОВИЋ

